

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCOUVENEC

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Pred Sinajo

V par dneh se zberejo v krasnem romunskem gorskem letovišču v Sinaji, kamor zahajajo tudi romunski kralji radi na oddih, zunanji ministri zavezniških držav Male zveze k rednemu letnemu zasedanju Sveta Male zveze. Te konference so do sedaj vedno bile diplomatski dogodek prvega reda in Evropa je na nje bila vedno zelo pozorna. Odkar pa so se tri zavezniške države, Romunija, Češkoslovaška in Jugoslavija, strnile v eno samo zunanje-politično enoto s stalnim Svetom na čelu, in odkar je bilo težišče evropske politike zaradi raznih okoliščin preneseno na srednje-evropsko področje, pa so postale dogodek prvega reda in se za nje zanimajo ne samo sedne države bloka Male zveze, marveč tudi zapadne velesile, ki so se v Mali zvezi navadile gledati politično tvorbo, brez katere danes ni mogoče reševati več nobenega vprašanja, ki neposredno tiče srednje in vzhodne Evrope, a tudi nobenega, ki tiče organizacije miru po vsej evropski celine.

V zadnjih dveh letih so sestanki zunanjih ministrov treh zavezniških držav v samem notranjem ustroju Male zveze nekoliko izgubili na svoji važnosti, kajti evropske politične nujnosti so zahtevale, da se medsebojna povezanost treh držav še bolj utrdi s pomočjo rednih vsakoletnih medsebojnih obiskov vladarjev držav Male zveze, zadnje čase pa celo z rednimi medsebojnimi obiski ministrskih predsednikov treh zavezniških vlad. Konferenca zunanjih ministrov je s tem postala nekako bolj tehnični zaključek vseh medsebojnih pogovorov, ki so jih v teku leta imeli vladarji in ministrski predsedniki ob sodelovanju svojih zunanjih ministrov, in ki jih pri tej priliki v obliki jasnega uradnega poročila sporoče javnosti kot uradne skupne zunanje-politične smernice Male zveze. Tudi letošnja konferenca v Sinaji je bila na ta način v vseh podrobnostih pripravljena. Češkoslovaški predsednik Beneš je obiskal našega vladarja. Romunski kralj je bil pri dr. Benešu. Pozneje zopet je bil kralj Karol v gosteh pri knezu — namestniku na Brdu. Trije ministrski predsedniki so se enkrat zbrali na Donavi. Zadnje dni smo zopet čitali, da sta imela sestanek češkoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža in predsednik romunske vlade Tatarescu v bukovinskih gorah. Vse je torej natanko proučeno, vse je pripravljeno. Presenečen je bo nobenih. Zunanji ministri se bodo zbrali ter bodo na podlagi zbranega gradiva sestavili skupne smernice in skupna stališča, ki jih bodo države Male zveze branile v bodočih mesecih, ko bo po poletnih počitnicah evropska politika zopet zaživela.

Na tem mestu smo že parkrat namignili na vprašanja, ki bodo v Sinaji prišla na dnevni red in glede katerih bodo države Male zveze izdale skupno definicijo svoje politike. Dejali smo, da je Mala zveza točno določena tvorba s točno določeno vsebino, ki ji je težko kaj novega dodati, ne da bi s tem bila njena notranja povezanost kaj ogrožena. To pa zaradi tega ne, ker služi samo skupnim interesom zavezniških držav in ne more in ne sme biti v službi katerekoli druge politične tvorbe, iz-vmemši Zveze narodov, ki je skupna last vseh omikanih narodov. Nekatere zapadne velesile — in v zadnjem času celo sovjetska Rusija — so imele od prvih začetkov napačne pojme o vlogi Male zveze in so iz teh napačnih predstav tudi hotele uveljaviti nekatere želje, ki so sicer za nje uvaževanja vredne, a ki za zavezniške države same ne morejo prihajati v poštev, ker so za nje kvarne. Mislile so si namreč, da je tvorba Male zveze nekako orodje njihove lastne zunanje politike v okviru Evrope in da se morajo zaradi tega včasih tudi žrtvovati, ako tako zahtevajo takojmenovani višji interesi. Toda pri Mali zvezi se je v zadnjih letih uveljavilo stremeljenje po neodvisni, lastni zunanji politiki, ki v prvi vrsti služi lastnim potrebam. Interesov, ki bi bili višji od varnosti in neodvisnosti lastnih držav, ni. Zatorej je v naprej izključeno, da bi se na letošnji konferenci v Sinaji sploh jemali v pretres nekatere predlogi, ki jih je objavil zapadnoevropski tisk in ki gredo za tem, da bi se v interesu ene ali druge velesile in njene politike vsebina obveznosti držav Male zveze spremenila in bi se ji prilile dolžnosti, ki z dosedanjimi pravilnikom zavezniških dolžnosti a tudi s področjem srednje Evrope nimajo nobene življenjske zveze, ter bi izpolnjevanje dosedanjih obveznosti le še obtežile. Jugoslavija je dala sijajen zgled, kako je treba na petosti na mejah odstraniti, ne da bi se s tem obremenjevali njeni zavezniki. Sklenila je prijateljsko pogodbo z Bolgarijo in s Italijo, na Balkanu se je z vso žilavostjo včlenila v Balkansko zvezo, na srednjeevropskih mejah se sedaj trudi, da bi prišla do pametnega sožitja z Avstrijo. Razbremenitev Jugoslavije na njenih mejah niti Češkoslovaška, niti Romunija ni stalo ničesar, marveč sta obe dragi zaveznici od tega imele neposreden dobiček, ker sta v Jugoslaviji dobili močno zavezništvo, ki je na svojih mejah takorekto rešena vseh skrbi ter lahko s polno udarnostjo brani interese, ki se jih je v pogodbi Male zveze braniti obvezala. Brez dvoma bo tudi Romunija, kjer so se zadnje čase pojavile neke mimohodne težave na besarabski meji, znala najti moder izhod, ne da bi bilo treba vlačiti v Sinajo vprašanje sovjetske Rusije. Tudi Češkoslovaška je pod modrim vodstvom dr. Beneša na tem, da se razbremeni na nemški meji z zvezami, ki jih je že sklenila ali jih še bo sklenila z različnimi zapadnimi državami in s pogodbo, ki jo je vedno pripravljena skleniti tudi z Nemčijo seveda pod pogoji, ki njene narodne in državne časti ne ponižujejo. Tako vprašanje »prilivna« novih obveznosti v Sinaji ne bo igralo nobene vloge, čeprav je neki tisk to že kot gotovo napovedoval.

Pač pa je zelo verjetno, da bo prišlo v pretres vprašanje odnošajev z Madžarsko, kajti tukaj smo sredi območja pakta Male zveze. Vse tri zveznice si želijo legega sodelovanja z Madžari. To je mogoče, ako Madžarska opusti svoje težnje po spremembi dosedanjih političnih meja. Če se ne morimo, bo

Santander je padel

Narodna vojska vkorakala v mesto
Aguire pobegnil na angleški ladji



Skica k bojem za Santander.

Reinosa, 25. avgusta. »United Press« poroča, da je vsak bip pričakovati, da prodirajoče Francove čete zasedejo izredno važno mesto Torrelavega. Predstraže belih čet so vdrele že v predmestje. Izguba Torrelavege pomenja za rdeče čete neposredno nevarnost, da jim bo odrezan umik proti zapadu v smeri Gijona, ker edina dobra cesta in edina železniška proga vodi skozi to mesto proti zapadu. Do morja imajo bele čete komaj še 10 km in ga je iz grčevja, ki mesto obdaja in ki je v posesti Francovih čet, že prav lahko videti. Velik odsek železniške proge je pod močnim topniškim ognjem bele armade, medtem ko letala neprestano bombardirajo zaklonišča rdečih čet, tako v okolici Torrelavege kakor Santandra.

Srednja kolona, ki jo sestavljajo legionarji, je zasedla važno mesto Puente Viesgo, kjer sta vodovod in elektrarna za mesto Santander. Oskrba luči in vode Santandra je torej v rokah belih čet. Kraj je oddaljen 15 km od Santandra. Do iste višine je prodrla tudi desna kolona in zasedla mesto Llerganes, ki je oddaljeno 12 km od Santandra. Od tu strelja Francova artilerija že onkraj mesta na razne obalne utrdbe. Rdečim četam je odrezan umik proti zapadu.

Ob obali proti zapadu korakajoče čete stoje v bližini mesta Laredo 16 km zapadno od Castro Urdiales.

Torelavega je pomembna tudi zaradi tega, ker je središče železnih, svinčenih in bakrenih rudnikov.

Po poročilu iz Bilbao, je guverner Santandra Alvarez zaradi prodiranja belih čet odločil svoje mesto. Njegov odstop je bil sprejet. Odbor za obrambo mesta je zahteval od generala Solhaga, da zaprosi pri generalu Francu za premirje. Pri mestu Renales je baje velik oddelek baskovskih milicnikov položil orožje.

Bilbao, 25. avgusta. c. Baskovska vlada je ob 13.30 obvestila nacionalistično armadno poveljstvo, da izroča mesto nacionalistom. Tedaj so bile nacionalistične čete samo še 6 km od mesta.

Vlada se je odločila k temu zaradi tega, ker je v mestu izbruhnil upor proti baskovskim oblastem.

Bilbao, 25. avgusta. c. Nacionalistične radijske postaje so ob 15.30 objavile, da so nacionalisti vkorakali v mesto. V mestu so ujeli 15.000 milicnikov. Nacionalistična križarka je pred mestom ujela na morju nek španski vladni parnik, ki je vozil iz Santandra vojne poveljnice. Vsi ti pridejo pred nacionalistično vojaško sodišče.

Francozi se boje za Madrid „Stvar rdečih je izgubljena“

Pariz, 25. avgusta. b. Francoski listi opozarjajo na veliko nevarnost, ki grozi Madridu in Valenciji, ko general Franco popolnoma očisti Santander in njegovo okolico. General Franco bo po uspešno izvršeni vojni operaciji lahko vrgel pred Madrid okoli 80.000 svojih najboljših vojakov ter spravil z baskovskega bojišča ogromne množine vojnega materiala, ki so jih nacionalisti tam nagromadili. Ko bo Franco osvobodil vse razpoložljive sile in zbral ves material na fronti proti Madridu, potem bo brez dvoma začetek konca tudi za vlado v Valenciji, ki se je v vseh svojih dejanjih doslej pokazala kot popolnoma nesposobna. Ostala bo samo še Katalonija. Po zanesljivih vesteh iz Salamanke pa se namerava baje general Franco zadovoljiti s tem, da da Kataloniji avtonomijo. Do gotove meje samo zahteva, da se tam sestavi vlada zmernih elementov, ki bi priznala

Saint Jean de Luz, 25. avgusta. c. Zjutraj je iz pristanišča odplula angleška križarka »Caid«. Kmalu se je izvedelo, da je odplula v Santander, kjer so se nanjo vkrcali člani baskovske vlade s predsednikom Aguiro na čelu. Angleško veleposlaništvo v Hendayu je takoj nato že tudi samo potrdilo, da je angleška križarka odplula v ta namen v Santander.

Panika pred prihodom belih

Reinosa, 25. avgusta. b. Španski nacionalisti poročajo, da je v Santandru zavladala nepopisna panika in da je pred vzhodom nacionalističnih čet prišlo do strašnih pouličnih pobojev med političnimi nasprotniki. General Uriburi je pobegnil v vas Turijo. Asturijski rudarji so baje pred prihodom nacionalistov minirali mesto, ter bodo glavne zgradbe dvignili v zrak. Brezglavost, ki je zavladala v Santandru so izkoristili temni elementi ter neusmiljeno pričeli ropati po privatnih hišah, ter odnesli vse, kar je bilo kaj vrednega.

le vrhovno oblast Burgosa, oziroma Madrida, ako bi se general Franco preselil v špansko prestolico. Francoska vlada je z ozirom na neuspeh rdečih in na izredno slabe izkušnje, ki jih je imela dosedaj s sprejemanjem španskih beguncov iz severnih krajev, sklenila, da beguncev sploh ne bo več sprejemala, oziroma, da jih bo takoj vračala nazaj v Španijo. Predvčerajšnjem je prispel iz Santandra transport 2800 ljudi, ki so bili takoj pri prehodu na francosko področje cepljeni proti nalezljivim boleznim, nato pa prepeljani na francosko ozemlje ter vrnjeni na jug nazaj v Španijo. Tako bo Francija odslej postopala z vsemi španskimi begunci, ki bi se zatekali k njej. Izkušnje, ki jih je namreč doslej imela z onimi Španci, ki so se zatekli po zavetje v Francijo, so bile več kakor grenke.

Nadaljevanje na drugi strani zgoraj.

Japonci obkrožajo Šanghaj Kitajci vrženi iz Hangčova

Šangaj, 25. avgusta. b. Tekom včerajšnjega dne so Kitajci nenadoma izkrcali v Hangčavskem zalivu južno od Šangaja nove čete. Če so te vesti resnične, bodo Kitajci pred Šangajem prišli v izredno neugoden položaj, ker bodo izpostavljeni bočnemu napadu, tako s severa kakor tudi z juga, torej na obeh svojih krilih. Kitajci sicer demantirajo te vesti, čeprav Japonci vztrajajo pri tem, da je bila operacija izvršena zelo uspešno brez večjega odpora Kitajcev in da so Japonci že v teku popoldneva zasedli Hangčav, ki je veljal doslej kot oporišče za kitajske letalske sile. Od Hangčava vodijo šele pred nekaj leti dovršene dobre ceste, in sicer ena proti Šangaju, druga pa proti Nankingu, obe pa sta zvezani s številnimi prometnimi arterijami z drugimi pokrajinami. Davi okrog treh so azeke kitajske sile izvršile hud napad na centralnem bojišču pri Hongkovu, kjer borba še vedno traja. Tudi ponoči so Kitajci srdito naskakovali japonske postojanke, vendar pa niso dosegli ničesar, kajti kjerkoli so se utrdile japonske čete, povsod jim pomaga ladijsko topništvo, ki neusmiljeno smrtna junaške kitajske vojske, ki gredo v gotovo umrti. Na odcepu Peiping—Linhu so Kitajci močno napadli japonske položaje z nožem na puški. Posrečilo se jim je ustaviti Japonce, ki so pravkar nameravali preiti v ofenzivo. Pri tej priliki so Kitajci zavzeli položaje, ki so jih včeraj izgubili.

Temu nasproti pa poročajo Japonci, da so zapadno in južno od Tjencina izvojevali znatne uspehe. Kljub kitajskim vestem o zmagah se je iz mednarodne koncesije jasno videlo, da so počeli Ki-

tajci okrog popoldneva počasi prazniti svoje položaje v Hankovu in Šangaju, kjer se bojijo nevarnih japonskih klesč, ki se vedno bolj zožujejo.

Kitajsko vrhovno poveljstvo poroča, da bo v najkrajšem času izvršilo velikansko protiofenzivo, v kateri bo sodelovalo 5 divizij, ki jih imajo v rezervi pred Šangajem.

19. kitajska divizija v nevarnosti

London, 25. avgusta. b. »Timesov« dopisnik poroča iz Šangaja, da pri včerajšnjem izkrcavanju Japonci niso našli nikakršnega odpora Kitajcev. Izkrcanje japonskih čet je bilo dobro pripravljeno s topniškim ognjem. Japonci so uporabili isto taktiko, kakor pri izkrcavanju leta 1932. Zaradi novih okrepitev je najbolj ogrožena 19. kitajska divizija, ki je zavzela položaje zapadno od Tiangvana. Ta divizija bo namreč prisiljena, da se umakne brez

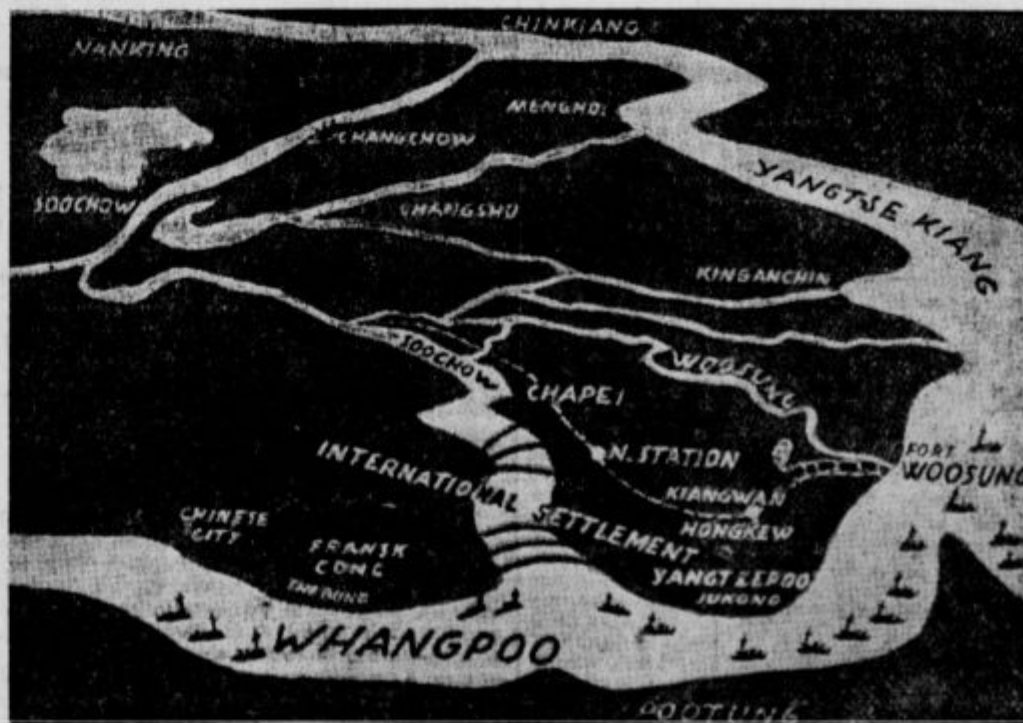
vsakih borb, če ne bo hotela, da jo japonske čete vjamejo.

Danes dopoldne je prevzel general Macui vrhovno poveljstvo nad japonskimi vojnimi silami pred Šangajem. Sprejel je predstavnik japonskega in inozemskega tiska ter jim sporočil, da se Japonska v nobenem slučaju ne bo spuščala v mirovna pogajanja, dokler Kitajski ne bo prenehala s provokacijami. General Macui je dejal, da se kitajske čete zelo hrabro borijo in da so japonske čete pri izkrcavanju pri Vusungu pretrpele znatne izgube, kajti Kitajci so operirali s težkimi minami in neprestano obstreljevali pomorske enote.

Kitajci se umikajo v Šensi Nankinška vlada zapustila svoj dosedanj sedež

Tokio, 25. avgusta. b. Uradno poročajo Japonci, da po zavzetju Kalšana japonske čete napredujejo dalje proti jugu in potiskajo Kitajce v pokrajino Šensi. Vse kaže, da se Kitajci umikajo v to

Nadaljevanje na drugi strani spodaj.



Zemljevid k bojem okrog Šangaja.

Changeho na zemljevidu je Hangčav, iz katerega Japonci obkrožajo kitajsko četo, ki brani Šangaj.



Polovična železniška voznina v Ljubljano

za vse one, ki posetijo Ljubljanski velesejem. Na odhodni postaji kupite rumeno železniško legitimacijo za Din 2.—. Veljavno za dopotovanje od 27. VIII. do 12. IX. za povratek od 1. do 17. IX.

Zvežite koristno z ugodnim.

Santander je padel

Anglija rešuje, kar se da

London, 25. avgusta. b. »Times« poroča, da je že večer angleška križarka odplula iz luke Saint Jean de Luz v važni misiji v luko Cabo Major na Baskovski obali. Britanska križarka »Keith« bo prevzela vse člane baskovske vlade s predsednikom Aguirrom, natočila bo tudi 17 nacionalističnih talcev, ki so bili svojčas prepeljani v Santander, istočasno pa bo prevzela tudi vse britanske državljane.

Napad na Madrid

Madrid, 25. avgusta. AA. (Havas) Svoči so nacionalisti ponovno obstreljevali prestolnico. Opolnoči so njihove čete in baterije otvorile ogenj v osrednji okraj mesta. Pol ure so padale granate skoraj nepretrgoma. Nekateri granate so popolnoma porušile po cela poslopja. Tudi vladne baterije so odgovarjale prav tako v naglem ritmu. Takoj ko je priletela prva granata, se je prebivalstvo zaleklo v zavetišča. Koliko človeških žrtev je terjalo bombardiranje, še ni znano.

Anglija zahteva

London, 25. avgusta. b. Daily Mail poroča, da je angleška vlada poslala noto generalu Francu, v kateri zahteva, da takoj spusti na svobodo tri angleške ladje, ki so jih nacionalisti zaplenili v španskih vodah.

Turki vznemirjeni

Carigrad, 25. avgusta. AA. Havas: Na seji turške vlade, ki se je udeležil tudi načelnik generalnega štaba, so razpravljali o torpediranju španskega parnika »Ciudad Cadix« v Dardanelah.

Žitni monopol

Salamanca, 25. avgusta. b. General Franco je na področju, ki ga imajo pod oblastjo nacionalisti, uvedel žitni monopol. Kmetje smejo prodajati žito samo vladi, nikakor pa ne privatnikom. Cene, ki jih plačuje vlada, so zelo ugodne, tako da žitni monopol ne bo povzročil nobenega nezadovoljstva med kmečkim prebivalstvom.

Važnost zavzetja Santandra

Pokrajina Santander, ki so jo zasedle Francove čete, šteje okrog 400.000 prebivalcev, ki se po večini pečajo z industrijo, trgovino in poljedelstvom. Mesto Santander je pred državljansko vojno šlo 90.000 prebivalcev in je zelo važna trgovska luka za prekoceanski promet. V okolici so važni rudniki železa, premoga, cinka in bakra.

Osvojitev tega mesta pomenja za Franco med drugim tudi izredno važen gospodarski uspeh. Po tem vojaškem uspehu se tudi Asturija ne bo več dolgo

Domači odmevi

Boljševiški prsti

Znano je, da imajo Sovjeti za Balkan filijalko na Dunaju, odkoder Kominterni vodi mnoge ilegalne akcije v Jugoslaviji in pošilja Judežve groše k nam, da se razdor in sovraštvo med narode v Jugoslaviji. V »Izvestijah« od 18. avgusta beremo poročilo z Dunaja, ki pa je bilo napisano v Belgradu, v katerem se naša država prikazuje kot leglo revolucije in v katerem se dr. Stojadinović in dr. Korošec, ki se trudita za našo državo, slikata kot nekaka trinoga, ki da sedaj »tlačita« tudi pravoslavje...

To pisanje glavnega glasila ruske sovjetske vlade in boljševiške stranke se čudovito ujema s plakati, ki jih razširja med naše ljudstvo opozicija. Iz tega bi lahko gotovi vodilni krogi srbskega pravoslavja razvideli, komu je v korist razdiralna akcija, ki jo oni vodijo proti sedanji vladi v dozdnevno korist pravoslavne cerkve, ki jo sedaj jemlje v obrambo tisti boljševiški režim, ki je uničil rusko pravoslavno cerkev, ali se vsaj z vsemi kriptično prizadeva, da bi jo iztrebil z zemlje.

Kar pa se tiče opozicije velja naš stari pregovor: »Gliha vkup štrihac«.

Kdo stoji za borbo

proti konkordatu?

»Samouprava« se v članku bavi z letaki, ki jih opozicija izdaja v velikanskih množinah. Ti letaki predstavljajo največjo sramoto tiskane besede. Po lažeh in intrigah, ki se v teh letakih zrcalijo, imamo pred seboj najbolj nečestno sredstvo politične borbe, kar jih imamo. Oni predstavljajo pravi zločin nasproti narodu, narodni slogi in državnemu edinstvu in nasproti svetinjam našega narodnega življenja. Vprašanje je, kdo financira te letake, ker tajni tisk in tajno širjenje teh letakov zahtevata velike denarne izdatke. Kdo je tista sila v inozemstvu, ki ima interes na tem, da se s pomočjo teh letakov širi tolik strup po Jugoslaviji? »Samouprava« zahteva, naj se temu napravi čimprej konec.

Kar se tiče namigavanja na inozemsko državo, se je treba spomniti, da fašistična stranka g. Ljotića, pa tudi drugi nacionalistični krogi in organizacije v naši državi gojijo intimne odnose s

mogla upirati zmagovalnim belim četam. Zelo demoralizirajoče je vplivalo na branilce Santandra, da valenjska rdeča vlada ni z nobeno ofenzivno poizkusila priti na pomoč svojim severnim zaveznikom. Iz tega sklepajo, da so tudi njene vojaške sile kljub pomoči kominterne že zelo izčrpane.

rodni socializem borbo zoper katoliško cerkev in zoper katolicizem sploh v tujih državah kot nekako pomožno silo za protikatoliško gonjo, ki jo stranka kljukastega križa vodi v Nemčiji sami.

Bilo bi sploh dobro, da se to vprašanje enkrat javno načne in popolnoma razjasni.

Odredba glede šolskih knjig

Ministrstvo prosvete javlja: »V šolah se sme uporabljati samo tiste učbenike, državne in zasebne izdaje, ki jih je odobril minister prosvete po predlogih glavnega prosvetnega sveta. Upravitelji šol in okrajni šolski nadzorniki so dolžni brigati se, da se bo ta odredba izpolnjevala. V šolskem letu 1937-38 velja, da se ne sme uporabljati učbenikov, ki so bili odobreni še pred letom 1934.«

Drobne domače in tuje

Kraljica Marija na Vrbskem jezeru

Poroče ob Vrbskem jezeru, 25. avg. Nj. Vel. jugoslovanska kraljica Marija je preživela današnji dan s svojo sestro nadvojvodinjo Ileano ob Vrbskem jezeru.

Mussolini obišče Berlin, Dunaj in Pešto

Berlin, 25. avgusta. b. V uradnih krogih priznavajo, da bo Mussolini prisostvoval nemškimi vojaškim vajam v drugi polovici meseca septembra. Te vaje se bodo pričele v okolici Luneburga ter se bodo raztezale vse do pomorja. Mussolini bo bržkone obiskal tudi Berlin. »Matine« poroča iz Berlina, da je povsem zanesljivo, da bo Mussolini odpotoval v Nemčijo, da pa se ne bi pripisalo Mussolinijevemu obisku v Nemčiji prevelikega pomena, bo obiskal tudi Dunaj in Budimpešto.

Čudeži v Lurdu

»La Croix« poroča v svoji številki od 24. avgusta o čudežih, ki se se zgodijo ob letošnjem narodnem romanju v Lurdu in o katerih smo poročali tudi mi. Gre za širi slučaj, in sicer za gospodično Ivano Sedič, ki je bila ozdravljena od Poltove bolezni in od pljučne tuberkuloze, za g. Augusta Carriere, ozdravljenega od možgansko-hrbenične Poltove bolezni, za gđ. Desmont, ozdravljeno od pljučne tuberkuloze in za gospodično Quartier. Te slučaje sedaj medicinska komisija proučuje. Kar se tiče gđ. Picard je bila

ozdravljena že leta 1936. Njen slučaj pa je sedaj medicinska komisija končnojavno priznala kot tak, ki ni ozdravljiv navadnim potom.

Belgrad dobi novo palačo

Belgrad, 25. avgusta. m. Prosvetni minister je naprosil ministrski svet za odobritev posojila 15 milijonov dinarjev pri Drž. hipotekarni banki za izvršitev in za opravo nove palače Državne tiskarne v Belgradu. Prosvetni minister je v smislu pooblastila v finančnem zakonu za lansko leto najel pri isti banki posojilo 30 milijonov dinarjev za zidanje nove državne tiskarne, ki so kakor znano sedaj nahaja v neprimernih prostorih. Sedaj pa se je pokazala potreba premenitve prvotnih načrtov. Radi tega se je sedaj zidanje tiskarne podražilo za 15 milijonov dinarjev.

Konferenca novinarstvih agencij

Sušak, 25. avg. b. Z ladjo »Dubrovnik« so davi iz Benetk prišli predstavniki evropskih časopisnih agencij. Vkrcali so se v Benetkah na jugoslovansko ladjo »Dubrovnik«. Za časa njihovega obiska v Benetkah jim je priredil italijanski predstavnik Agencije Stefani banket, ter imel na njem lep pogovor. Odgovoril mu je glavni ravnatelj agen. Havas g. Meyot. Na Sušaku so se predstavniki svetovnih agencij priključili razni zastopniki evropskih agencij, ki so prispele na Sušak. Na konferenci predstavnikov agencij sodelujejo poleg jugoslovanskih delegatov še albanski, bolgarski, belgijski, češkoslovanski, danski, estonski, lotiški, latvijski, finski, francoski, nemški, britanski, grški, italijanski, norveški, nizozemski, poljski, portugalski, romunski, švedski, švicarski in turški delegatje.

I. drž. razstava konj

Belgrad, 25. avg. AA. Kmetijsko ministrstvo končuje priprave za prvo državno konjsko razstavo, ki se bo vršila 12. in 13. septembra t. l. v Belgradu na dirkališču Dunavskega kola jahačev. Zanimanje konjerejev je za to razstavo posebno veliko, ker bodo strokovnjaki vse razstavljene živali še podrobno pregledali in klasificirali. Na podlagi teh klasifikacij se bodo razdelile tudi denarne nagrade, ki so zanje potrebna gmotna sredstva za zagotovljenja. Razstave se bodo udeležili konjereji iz vse Jugoslavije in bo vsak razstavljalec prišel v narodni noši, tako da bo razstava dobila vsenaroden značaj. Sodelovalce bodo tudi zasebne žrebečarne kakor n. pr. žrebečarna vukovarskega vlastelinstva kneza Odeskalkija, žrebečarna Gedeona Djundjerskega itd. Centralna uprava Dunavskega kola jahačev bo razstavila polnokrvne angleške žrebece svojih članov, ki pridejo prav tako v klasifikacijo in dobo nagrade v obliki diplom. Naprosene so tudi vlade Male zveze in Balkanske zveze ter bolgarska, albanska, avstrijska, madžarska, švicarska, francoska, nemška, italijanska in britanska vlada, da pošljejo svoje strokovnjake na razstavo. Pričakovati je tudi velik obisk iz sosednjih držav, s katerimi goji naša država trgovske zveze glede na konjerejo.

Pedološki kongres

Ljubljana, dne 25. avg. Na pedološki kongres, za katerega vlada veliko zanimanje je prišlo že mnogo znanstvenikov, predavateljev in zastopnikov ministrstev in združenj s Poljske, Bolgarske, in Češkoslovaške. Iz Poljske sta prišla univ. prof. dr. Stefan Szuzman iz Krakova, dr. Jan Schwarz, iz Poznanja, ki je obenem tudi zastopnik združenja poljskega učiteljstva. Iz Bolgarije sta prišla g. Cvetanov, univ. profesor in Pirjev, inšpektor iz Sofije. Iz Češkoslovaške so prišli dr. Rostohar, univ. prof. iz Prage in predsednik kongresa, dr. Jan Uher, univ. prof. dr. Zahradka, dr. Hmelar, Ljudmila Kowarikova, dr. Kratina vsi iz Brna, dr. Steiskal iz Prage, in Pokorni iz Pardubic. Dalje so prispele Slankamenac, profesor iz Skoplja, dr. Stefanović in dr. Popović in Ivan Konjuh iz Bitolja, vsi predavatelji.

Krasne ilustrirane dopisnice sv. Cirila in Metoda najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo Din 1.—.

Varšava, 25. avgusta. b. V vsej Poljski je vlada zadnje dni prava tropična vročina. Temperatura je znašala ponekod 46 stopinj Celzija.

Osebnost

Belgrad, 25. avg. Premišljeni so pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani za svetnika splošnega oddelka v 5. skupini Miroslav Bertonec, višji tajnik komercialnega oddelka generalnega ravnateljstva; za višjega kontrolorja prometno-komercialnega oddelka Avgust Stalovski, višji kontrolor komercialnega oddelka generalnega ravnateljstva, in za poverjenika strojnega oddelka 6. skupine inž. Rudolf Kaudelko, poverjenik iste skupine strojnega oddelka pri subotškem ravnateljstvu.

Belgrad, 25. avg. m. V VI. skupino je napredoval za višjega veterinarskega pristava Jože Drole v Stolaškem okraju.

Zborovanje Slomškove družbe

Dne 21. avgusta t. l. so Slomškari že osmič zborovali pri brezljanski Materi božji. Kakor vedno, tako je bil tudi letos kljub slabemu vremenu obisk zelo številčen. Prejšnji večer je bila Finžgarjeva dvorana polna, drugo jutro pa so vozili vsi vlaki Slomškarje, ki so se v gostih gručah zgrinjali na Brezje. Po sv. maši, ki jo je daroval društveni odbor duh. svet. g. Čadež in pri kateri so Slomškari in Slomškarice prekrasno prepevali Marijine pesmi, se je začelo zborovanje, ki ga je vodil predsednik Strukelj. Dvorana frančiškanskega samostana in vzporedni hodnik sta bila natlačena polna in bi se bilo zborovanje vršilo na samostanskem dvorišču, da ni bil dež.

Predsednik je najprej pozdravil zastopnika bana inšpektorja Dolence, vse okrajne šolske nadzornike, številne zastopnike duhovščine, zastopnika Katehetskega društva duh. svet. Zaplotnika, izseljenskega učitelja Toneta Slibarja, vse članice in člane od blizu in daleč in je pozval tajnico, da je prečitala došle pozdrave: Prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman se opravičuje, ker se ne more osebno udeležiti zborovanja, a mu želi, da bi letošnji občni zbor pomenil velik in pomemben korak naprej za preizkušeno in prezasluženo organizacijo katoliškega učiteljstva. Obeta, da bo vedno, v uspehih in borbah z nami se veselil in trpel in v vsakem slučaju stal ob naši strani. Zeli, naj Bog blagoslovi vzgojno delo in pomnoži vrste Slomškarjev z vnetimi, nazorno trdnim članstvom. Minister dr. Krek opravičuje svojo odsotnost in želi zborovanju najlepši uspeh. G. okrajni šolski nadzornik Erjavec, ki je na letošnem počitku na Omišlju, v daljšem pismu pozdravlja zborovanje Slomškove družbe prav iskreno in poudarja, da se letošnje zborovanje vrši v času, ko po vsej Sloveniji vstajajo podružnice Slomškove družbe. Slovensko katoliško učiteljstvo je po svoji organizaciji in po svojem delu vse v službi ljudstva in prav s tem vrača šolo zopet slo-

venskemu ljudstvu, ki je dolgo smelo vzgojo svojih otrok samo gledati, ne pa pri njej in s šolo sodelovati. Za to delo bo slovenska zgodovina našemu učiteljstvu še gotovo hvaležna.

Nato je pozdravil zborovanje v imenu gospoda bana in za prosvetni oddelček banke uprave gospod inšpektor Dolence, ki je takoj uvodoma naglasil, da bo tisti čas, ko bo popolnoma vladal Slomškov duh po šolah, gotovo prišel. V imenu Katehetskega društva je pozdravil Slomškarje duh. svet. Zaplotnik.

PREDAVANJE PROF. SOLARJA

Predsednik je nato podal besedo predavatelju prof. J. Solarju, ki je govoril o pouku slovenskega jezika v ljudski šoli kot temelju za nadaljnji jezikovni pouk v srednji šoli. Ugotovil je kot profesor jezikov na gimnaziji, da pridejo dijak v vseh predmetih dobro pripravljeni iz ljudske šole na gimnazijo, le pri jezikovnem pouku ne. Vzrok zato je pač ta, ker ima ljudska šola lasten cilj, t. j. splošno izobrazbo, ne pa cilja pripravnice za srednjo šolo. Zelo velika razlika se pokaže tudi po raznih krajih. V teku svojega predavanja je poudarjal dejstvo, da je pri nas artikulacija zelo zanemarljiva in da se gimnastična govorilnih organov sploh ne goji ne doma ne v šoli. Ze zgodaj bi morali otroku privzgojiti smisel za samoopazovanje. Pravilno izgovarjanje glasovnih skupin dela velike težave. Učitelj ne sme delati nasilja otrokovemu domačemu govoru in ne žaliti krajevnega čuta. Vzбудiti pa mora ljubezen za književni jezik kot tak, ne samo kot učni predmet za šolo. Pri branju so velike težave. Borila se črka in glas. Živ jezik je govoren, ne pisan, je glas, ne črka. Nikoli bi se ne smelo zgoditi, da bi se zaradi komoditete vpeljalo v šolo napačno branje. Afektirani šolski govor, ki ne pozna razlike v glasovih, je vzrok, da se otrok

ne vrasa v knjižni jezik. Otrok ima občutek, da se v šoli pač. Ze v ljudski šoli je treba posvečati govoru veliko pažnjo, da ne bo papirnat, ampak res knjižni govor. Posebno nazorno je govoril o tvoritvi stavkov, o sklanji in preoblikovanju besed v različne oblike z različnim pomenom. Tako preoblikovanje naj bi bilo že v družini pravo igranje. Tudi z jezikom naj dela otrok to, kakor s peskom: iz neoblikovane snovi naj ustvarja like. S tem je čut za razne oblike govora zbuhen. Prav tako je treba vzbuditi veselje do branja in do jezikovnega študija. Ob veseljem sodelovanju vsega razreda naj raste smisel za govor, oblikovanje, čitanje. Šola ni igrača, ampak je prvo resno otrokovo delo. Pouk mora koncentrirati vse učence. Slovnici pouk mora staviti na otroka duševno delo, nikoli pa ne zgolj mehanično. Slovnici pouk mora staviti na otroka duševno delo, s tem se navadi sistematičnega sodelovanja in je na ta način pripravljen prehod s konkretnega na abstraktno polje.

Zborovalci so z dolgotrajnim pritrdjevanjem dali izraza zahvali, pa tudi veselju za to predavanje. Razvila se je daljša debata, v katero so posegli: Cegnarjeva, Kopriiva, Pečjak, Zukovec i. dr., iz katere se je pokazala želja po metodični slovenskega pouka, ki je nimamo, pa je tako nujno potrebujemo, svobode v pouku, ki naj jo učitelj koristno izrabli, zlasti za jezikovni pouk in naj se ves pouk naslanja na glavno pospeševalno sredstvo, t. j. na jezikovni pouk. Izšel je sklep, naj se Slomškova družba posvetuje z znanimi jezikoslovci in metodiki, s katerimi naj skupno sestavi metodično knjigo.

PREDAVANJE PRIORJA UČAKA

Drugo predavanje »Karitas in vzgoja« je imel prior Učak. Podal je najprej smisel besede karitas in jo je označil najprej kot mišljenje, hotenje in čustvovanje duše, potem pa še dela ljubezni. Temeljito je pojasnil razliko med humanitarnostjo in karitativnostjo. Označil je nadalje štiri faze razvoja krščanske karitas, t. j.: v prvi cerkvi, potem po zmagi krščanstva v Konstantinovi dobi, nadalje racionalizem ob času Lutra, ki je razcepil krščanski svet in je začela gola humanitarnost svoje življenje, pa je tudi krščanska dobrotelost dobila novo obliko ob času Frančiška Saleškega in Ivane Chantalske, ki je bila prav isti dan v praznični maši. To misel je uresničil Vincencij Pavelski, s katerim se je začela zadnja doba karitativnosti z ustanovitvijo Vincencijevih konferenc po Ozanamu. Slomšek je bil prvi, ki je ustanovil prvo karitativno društvo v Mariboru, ki še sedaj obstoja. V nadaljnjem je predavatelj podal zgodovino in razvoj karitativnih društev v Sloveniji. Opozoril je tudi na vzgojo otrok h karitativnosti in zlasti še na šolsko čtivo, ki je zgolj altruistična, pa naj ji vsak učitelj-Slomškar doda nekaj nadnaravnega. Priporočal je, naj Slomškarji pomagajo ustanavljati karitativne krožke in naj vneto sodelujejo pri dobrotelnih društvih. Zborovalci so predavatelja z dolgotrajnim plaskanjem nagradili za prelepo predavanje.

Sledil je letni občni zbor s poročilom tajnice, blagajnika, urednika, knjižničarja in preglednikov. Nato so sledila poročila 15 podružnic. Nato so razpravljali in sprejeli poslano predloge in predloge odbora, ki jih bo odbor poslal na merodajna mesta.

Predsednik je končal zborovanje s prav iskreno zahvalo gg. predavateljem, zastopnikom, članom in članicam ter priporočal obilno udeležbo za božično zborovanje, ki bo združeno zopet s tečajem. Za nedeljo po Slomškovem prazniku pa je povabil na božjo pot v Maribor na Slomškov grob.

Japonci obkrožajo Šanghaj

(Nadaljevanje s 1. strani)

mirno pokrajino zato, da bi organizirali svoje sile in dobili potrebna ojačenja.

Pred Tjencinom je japonska ekspedicijska kolona 19 km daleč na jugu od mesta naletela na močne kitajske sile ter se je pričela huda bitka. Japonci poročajo, da te kitajske čete počasi potiskajo na drugo stran železniške proge, da bi si zagotovili železniško pot proti jugu, kjer bi potem lahko mnogo hitreje napredovali. Japonska vlada je sklenila, da kvantunske armade, ki so bile doslej v rezervi, vrže na severno kitajsko bojišče proti onim kitajskim okrepitvam, ki se zbirajo južnozapadno od Peipinga.

Tokio, 25. avg. AA. DNB: »Aisic« objavlja vest, da je maršal Čankajšek sklenil premestiti sedež vlade iz Nankinga v Hongking v pokrajini Sečuan. To je nov dokaz za kompromis, ki je bil sklenjen med maršalom Čankajškom in tistimi politiki, ki so naklonjeni sovjetski Rusiji.

Sovjeti za Kitajce

Pariz, 25. avgusta. b. Francoski listi poročajo iz Rige, da Sovjeti neprestano odpremljajo močne

kontingente vojske in ogromne množine vojnega materiala na Daljnji vzhod. Razen tega je v Moskvi tudi kitajska vojna misija, ki ima nalogo, da zagotovi nabavo vojnega materiala za kitajsko armado. Člani generalštaba, ki so tudi prispele v Moskvo, vodijo pogajanja z merodajnimi vojaškimi krogi zaradi vojnih instruktorjev.

Najnovejše vesti:

Tokio, 25. avgusta. AA. Stefani: Po poročilu iz Šangaja, so japonske čete po hudih bojih zavzele ves vzhodni okraj Šangaja. Kitajski vojakov, ki se zaradi pomiranja živeča vdajajo, je čedalje več. Da prepreči to vdajanje in zmeden umik in nepokorščino vojaštva, je nankinška vlada sklenila, da bo vsa ta dejanja strogo kaznovala. Na severnem Kitajskem je japonska armada začela splošno ofenzivo in povsod uspešno prodira.

Dunajski vremenski napoved: Večinoma jasno in toplo. Številne krajevne nevihte.

Milijoni

so ohranili zdravje svojih zob; vzemi tudi Ti

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Ameriški slovenski duhovnik in njegov tov. bogoslovec utonila



Iz Clevelanda smo dobili pretresljivo poročilo, da je 7. avg. 1937 utonil mlad slovenski duhovnik rev. Ludvik Kužnik. V 1 letu so v Clevelandu izgubili že tretjega mladega duhovnika. Lansko leto je umrl gospod Virant za zastupljenja krvi, letos spomladi je umrl novomaški g. Schuster in zdaj eden najgibljivejših g. Kužnik. Bil je komaj tri leta duhovnik. Kako je hrepel po vencu duhovništva. Kakšna manifestacija je bila njegova nova maša pred tremi leti v ameriški Ljubljani — Clevelandu. — Po novi maši je bil takoj nastavljen za kaplana k fari Matere božje v Colinwoodu k župniku magr. V. Hribarju. V svojem delovanju je bil sam ogenj, samo življenje. Kanonik Oman, v čigar fari je bil

rojen in vzgojen, ga je navdušil za slovenščino. Že dalj časa je delal načrte, da bi prišel obiskat domovino svojih staršev in se izpopolnil v materinem jeziku, da bi tem plodoviteje delovala med našimi slovenskimi izseljenci. Bog mu je načrte prekrizal. Pokojni g. Kužnik je bil blagajnik pri odboru za zidanje Baragovega semenišča v Ljubljani. Za Baragovo semenišče je bil zelo navdušen. Utonil je pri izlivu reke Chagrin v jezero Erie, kakih 25 kilometrov od Clevelanda. Tam se je mudil za 14 dni na počitnicah. Proti večeru v soboto 7. avgusta sta se s slovenskim semeniščnikom Antonom Zorkom odpeljala s čolnom po reki. Kakih 10 m od brega sta skočila v vodo, da bi plavala. Kljub temu, da sta bila oba dobra plavalca, ju je nevaren vrtinec potegnil v globino. Prikazala sta se še enkrat na površje, potem pa izgubila v valovih. Utonila sta oba. G. Kužnika so potegnili iz vode v nedeljo popoldne, g. Zorka pa šele v ponedeljek dopoldne.

Starši obeh utopljencaev še živijo. Pogreb g. Kužnika je bil v sredo, 11. avgusta, g. Zorka pa so pokopali v četrtek, 12. avgusta. Naj v miru počivata!

Zopet Slovenske Konjice!

Slov. Konjice, 24. avgusta.

Po mirni razpravi za kolektivno pogodbo dne 3. t. m. pri usnjarskem podjetju L. Laurich v Slov. Konjicah ni nihče pričakoval, da bo podjetje na tako čuden način skušalo nagajati in uničiti organizacijo, ki je edina pripomočnica, da se te tako zapletene in težke razmere v Slov. Konjicah srečno iztekle. Poudarjamo, da bi šlo še vse bolje in da bi bil uspeh večji, če ne bi pri pogajanjih šarila s svojo robo Narodna strokovna zveza, ki je več pokvarila, kot pa dobrega storila za delavstvo.

Pred kratkim je podjetje odpovedalo nekaterim delavcem, članom ZZZ, izgovorom, da niso več sposobni za delo. Vsekakor čudno in sumljivo je to, da so nesposobni ravno člani ZZZ, dočim NSZ, kakor kaže, nesposobnih ljudi nima. Mi vemo, proti komu so naperjeni ti odpusti in za koga tukaj gre. Podjetje delavcev ni odpustilo samo iz gospodarskih razlogov, ampak tudi iz drugih namenov. Hoče uničiti organizacijo, za katero ve, da je res delavski in nepodkupljiva, s tem, da njenim članom z odpusti jemlje pogum in da podpira NSZ, ki ni, kakor kažejo dejstva, niti delavski niti socialna. Da sta si »narodna in napredna NSZ« in podjetnik g. Laurich precej dobra in v prijateljskem razmerju, kaže zlasti pisanje »Jutrac«, ki se mu neznansko smili ubogi podjetnik, ki ga tako grdo preganja »Slovenec« in mu ne da ne politika ne miru. Da je podjetnik sam hotel pri pogajanjih NSZ, je razvidno že iz tega, da se člen 1. njegovega osnutka kolektivne pogodbe glasi takole: »Kolektivna pogodba, sklenjena v smislu § 5. zakona o zaščiti delavcev, § 209. zakona o obratih in čl. 9.

uredbe o minimalnih mezdah med t. L. Laurich v Slov. Konjicah na eni strani ter med Zvezo združenih delavcev in Narodno strokovno zvezo kot polnomočni predstavnik delavstva tovarne L. Laurich na drugi strani.«

Polnomočni predstavnik delavstva je bila samo ZZZ, dočim NSZ to ni mogla biti, ker sploh tam še ni imela organiziranega delavstva. Sedaj pa hoče NSZ nastopati kot prvobornik za delavske pravice, ko vendar vsak količnik prevladnega delavca ve, da je edina prava zagovornica delavstva v Slov. Konjicah ZZZ. Tudi kar se tiče narodnostnih ozirov je ZZZ storila za to mnogo več kot pa »napredna in narodna« NSZ, ki ni storila nič. Lahko rečemo, in to pravijo tudi važnejši faktorji v Slov. Konjicah, da se po nastopu ZZZ (Zveze združenih delavcev) v Konjicah v tem gnezdu nemuštrva govori komaj 20% nemščine, kot se je govorilo prej. Zato naj se niti NSZ niti g. podjetnik ne pritožujeta, če drugi o njih mislijo drugače, kot si onadva želita.

Mi odločno zahtevamo, da se krivica, ki se je zgodila odpuščenim delavcem, popravi a tem, da jih vzamejo nazaj v delo, ker bomo v nasprotnem primeru prisiljeni boriti se do skrajnosti za pravice in poštene zahteve delavcev. Mi smo za to tukaj, da delavce branimo, ne pa zato, da bi se, kot to dela NSZ v politične namene, igrali s pravicami delavstva. Noben pameten delavec, ki ve, kje se ga glava drži, se ne bo pustil epeljati, ampak bo vztrajal pri delavski strokovni organizaciji ZZZ, NSZ pa bo prepuštil podjetniku, da vanjo organizira sebe in svoje podrepanke.

Sokolska prireditev v Dobovi

Dobova, 24. avgusta.

Z velikim zanimanjem smo brali v Dobovi poročilo sobotnega »Jutrac«, da so bili Sokoli s svojo prireditvijo v Dobovi na praznik Marijinega Vnebovzetja zelo zadovoljni. Dopisnik je »Jutrac« bistvene točke te sokolske prireditve utajil — ali pa jih je »Jutrac« svojemu dopisniku črtalo. Eno ali drugo! Ako ni seveda cenzor vmes posegel! Dvomimo namreč, če bo ta gospoda vesela, ko bodo vse preiskave o dogodkih sokolske prireditve v Dobovi končane. Kot kronisti beležimo za enkrat le, kar se utajiti enostavno ne da, ne da bi hoteli s tem prehiteti izid upravnih in sodnih oblasti, kdo je kriv, ali dobovski ali zagrebški Sokoli; kdo je Sokole oborožil z browningi in noži, kdo je oborožene povabil, kdo je dal navodila, koga naj ti ljudje (ali četniki ali Sokoli, to bo preiskava gotovo dognala) s strelji napadejo. Dejstvo je, da so bili Sokoli (ali četniki; to prepuščamo oblastem) oboroženi, da so streljali, da je bilo mnogo ranjenih in z bojišča odpeljanih na avtomobilih v bolnišnico. Napadeni so se seveda branili, in tako je prišlo do hudega krvavega spopada na javni cesti. Kako, da o tem »Jutrac« poročevalec ničesar ne poroča? Ali ni videl sokolskih uniform v pretepu, ali ni slišal pozivov: »Postrelite črne, Korošce! Strelci na fronto! Ali ni slišal krika žena in deklet ter joka prestrašenih sokolčev in sokolčic, preklinjanja napadalec, ali ni slišal strelav in ni opazil, iz katerih viteških vrst so ti strelji padali na neoborožene? Ali ni slišal, kako so med tem klanjem doneli zvoki so-

kolske koračnice skoraj brez prestanka in doneli klici: »Živio jugoslovenski Sokoli!«

Mi se vzdržimo o teh pobalinstvih zaenkrat vsake sodbe, dokler je postavna oblast ne izreče; saj jih je ljudstvo v Dobovi prav značilno takoj obsodilo. Menimo pa, da z epilgom, ki bo sledil tem dogodkom, resni ljudje tudi v sokolskih vrstah ne bodo nič kaj zadovoljni.

Zasledovanje roparja v Zalogu

Ljubljana, 25. avgusta.

Že včeraj smo obširno poročali o roparskem napadu na železniškega služitelja Josipa Ostreža, ki je sedaj na kirurškem oddelku in je njegovo stanje bilo opoldne še vedno neizpremenjeno. Tu in tam se zave, vendar pa ne moremo točno opisati roparja, ki ga je zahrbtno napadel in pobil. Povedal je samo splošne roparske poteze. Po opisu sodijo, da je moral biti ropar prosluli razbojnik in vlomilec Jože Bradeško, ki je od poba za kaznišnice napravil v enem letu že mnogo vlovov in tatvin v ljubljanski okolici. Njemu pripisujejo vse velike vlobe okoli Vrhnike in Polhovega grada.

Vevški orožniki neprestano zasledujejo roparja in preiskujejo vse malenkosti. Način, kako je bil storjen ta rop, kaže, da je bil ropar točno pri-

† P. Ladislav Zamykal

Iz Olomuca je prišla žalostna vest, da je v Ohrschem Hradištu v bolnišnici umrl glavni urednik katoliškega dnevnika »Našinec« v Olomucu p. Ladislav Zamykal, velik prijatelj Slovencev, zlati pa še našega »Slovenca«, ki ga je redno in vedno z veseljem prebiral ter poročal o njem. Z njim odhaja v večnost markantna postava katoliškega kulturnega delavca, neutrudljivega publicista in gospodarskega organizatorja ter junaka branilca katolištva v čeških deželah. Bil je še mlad, v 53. letu, pravi vesel in delavni hanaški kmet, rojen v Prostějovu leta 1884, duhovnik ter že od leta 1910 urednik, od leta 1913 pa glavni urednik »Našinec«, ki ima sloves najboljšega katoliškega dnevnika na Moravskem ter enega med najboljšimi češkimi provincialnimi listi. Še pred »Našincem« je deloval in pisal v drugih katoliških listih, tako v »Našem veku«, »Pozorovatelcu«, »Cechu«, izdajal sam »Severno Moravo«. Ustanovil je ženski list »Evoc«, »Martec«, izdajal vrsto almanahov in knjig — omenim naj samo, da je on izdal Vybiralov prevod slovenskega romana »S potic (Izidor Cankar) — ter ustanovil literarni mesečnik »Archa«, v katerem je izšlo več prevodov iz naše literature (Sardenco, Vodnik, Debeljak, Meško itd. v prevodih Bablerja in Vybiralov). Njegov ugled kot časnika je bil izredno velik. V javnosti je zavzemal odlična mesta. Tako je bil poleg glavnega urednika »Našinec« član nadzorstva ljudskih tiskarn in založništva, podpredsednik Sindikata čel. novinarjev ter predsednik Zveze katoliških novinarjev in poročevalcev, predsednik Cirilometodejske matice, blagajnik Literarne in umetniške družine, podpredsednik Društva branilnic in posejilnic v Olomucu, podpredsednik Društva češkega gledališča v Olomucu, podpredsednik Češko-poljskega društva, član mestne finančne komisije itd. itd.

Pokojni p. L. Zamykal je rad prihajal v Ljubljano in med Slovence, ki jih je ljubil in cenil; prav tako pa je tudi vedno rad sprejel vsakega Slovence, ki ga je obiskal v Olomucu, in mu šel na roko. Ko se zdaj poslavljamo od njega, se zavedamo, da smo izgubili v njem velikega prijatelja Slovencev in slovenske katoliške kulture posebej, predvsem pa velikega češkega delavca v vinogradu Gospodovem, ki je dušebrižništvo razumeval v modernem smislu — v delokrogu idealnega katoliškega časnika. R. I. P.

Danes v radiu — Dobrna

Ko smo v torek zvečer odprli svoje radijske aparate ter jih zvezali s kratkovalovno radiopostajo osrednjega tiskovnega urada, smo vedeli, da se nam bo v radijski reportaži iz Kamnika nudil lep glasbeni užitek. Na programu je bil nastop pevkega društva »Lira«. To društvo obstoja skoraj že 55 let ter je v dolgi dobi svojega udejstvovanja na glasbenem polju zelo že lepe uspehe. Pod vodstvom svojega pevovodje g. Cirila Vremskega nam je imenovano društvo nudilo v resnici izbran spored naših pesmi. Koncert tega društva v radijski reportaži je ponovno potrdil sloves tega marljivega, discipliniranega in na visoki glasbeni stopnji sloječega zbora.

Drevi se bomo zvezali z Dobrno, tem znamenitim banovinskim zdeliščem, ki je znano ne samo doma, temveč tudi v tujini. Dobrna nam je pripravila v resnici umetniški spored. Na koncertu, ki ga bomo drevi od 21.45 do 22.30 poslušali v kratkovalovni postaji v Belgradu, bodo sodelovali odlični umetniki, tako koncertna pevka gospa Helena dr. Rajhova, pianistinja gospa prof. Mirca Sancinova, ravnatelj Glasbene Matice v Celju prof. Karlo Sancin ter gg. Zumer Maka, Sancin Mario in Jegrišnik Walter. Spored tega prenosa je tako ektrno izbran, da bo zadovoljil tudi razvijane prijatelje glasbe. Kakor običajno, bo kratkovalovna postaja v Belgradu emitirala tudi predavanja o Dobrni, in sicer ob 13.45 v verbeokhrvatskem, ob 20 v francoskem, ob 20.15 v italijanskem in ob 21.30 v nemškem jeziku.

Visok in redek obisk



Te dni se mudi v sloveniji g. Branko Rubeša, jugoslovanski konzul v Rosario v Argentini. Po dolgih letih je zopet obiskal svojo domovino in je pri tej priložnosti obvestil naše oblasti o položaju naših izseljencev, ki prebivajo na njegovem konzularnem področju. Po rodu Istran, se je zgodaj izselil v Argentino, kjer je prišel do zelo uglednega položaja, ki mu je tudi omogočil, da je ne-sebično vložil mnogo truda in premoženja v organizacijo slovenskih in hrvatskih izseljencev, ki so se trumoma začeli priseljevati v Argentino. Gospod Rubeša je slovenske matere sin, govori gladko slovensko in so mu razmere v Sloveniji do natančnosti poznane. Prepotoval je Slovenijo od enega konca do drugega in je večeraj počastil s svojim obiskom tudi uredništvo »Slovenca« ter si natančno ogledal podjetja Katoliške tiskovne društva, ki delajo čast slovenskemu tvornemu duhu in vsaj državi. G. konzulu Rubeši, ki odhaja nazaj v Argentino, želimo srečno potovanje. Izročamo mu s seboj tudi prisrčne pozdrave domovine tisočim našim izseljencem in ga prosimo, da bi bil na odmerjenem mu konzularnem področju varuh naše krvi in naše omike, ki jima je sam ostal tako globoko zvest v tujini.

Kmečki tabor v Zagorju

V nedeljo, 5. septembra.

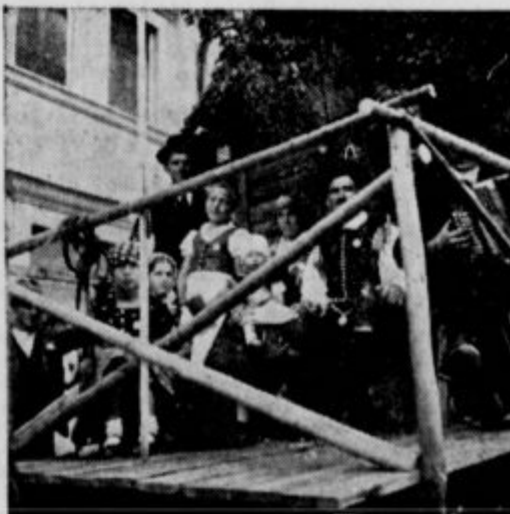
Sobota, dne 4. septembra: Na večer zagorijo po barih kresovi. Streljanje s topi.

Nedelja, dne 5. septembra: Sprejem gostov, nato sprevid po Zagorju, in sicer v smeri od farne cerkve na Toplice nazaj na Svepovno ter v Zagorje k cerkvi. — Ob 10. av. maša pred cerkvijo na prostem, ki jo bo daroval domačin g. Cerin, proš iz Novega mesta, pridiguje pa g. Hrastelj, ravnatelj iz Maribora. Po sv. maši zborovanje. Govorniki bodo naši ministri, nato predsednik Kmečke zveze Brodar, domačin Hrastelj Janez in drugi. — Popoldne točno ob 3. na stadionu tombola Ljudske stavbe zadruge.

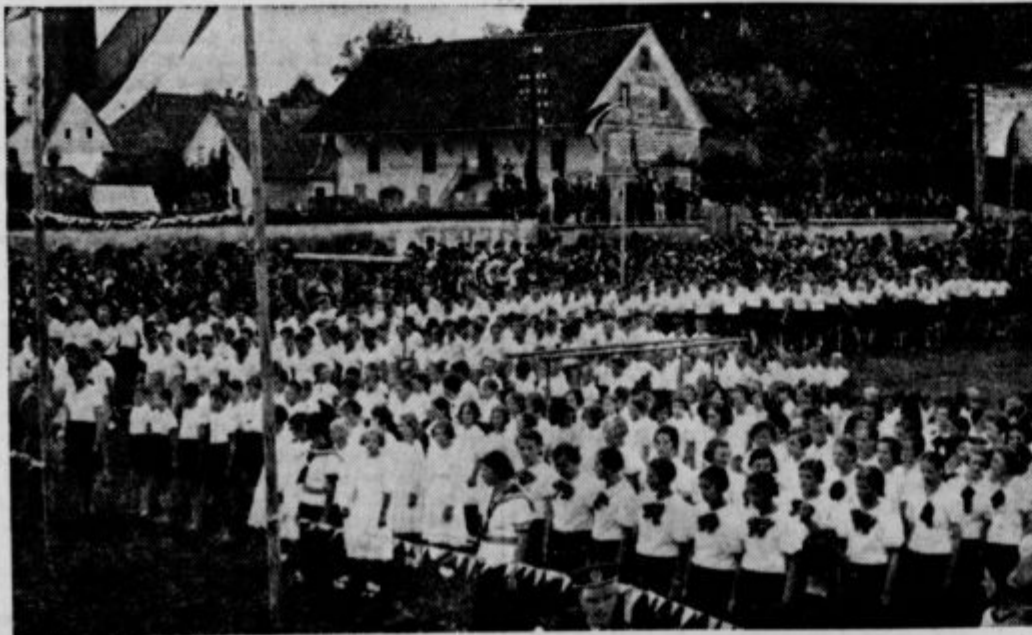
S kmečkega tabora v Kranju



Kmečka občeta v sprevidu



Kmečka hiša in družina na vozu v sprevidu



S prosvetnega tabora v Dol. Logatcu. Popoldanska prireditev na telovadišču

Foto Holinsky.

Drobne novice

Vsem Slovencem!

V soboto, 28. in nedeljo, 29. avgusta se zberemo Slovenci na Brezjah, da svečano počastimo spomin naših žrtv svetovne vojne. Ob tej priliki se bo blagoslovil temeljni kamen za preureditev parka pred cerkvijo in za grob neznanega vojaka. Spored je bil objavljen v časopisu in v spominski knjižici, ki je za to svečanost izšla. Zlaeti vabimo vse bivše vojake, da gotovo pridejo ta dan na Brezje. Vse skupine bojnikov pozivamo, naj pošljejo svoje zastopnike že v soboto na Brezje.

Polovična voznina po železnici je za vse udeležence dovoljena, kakor smo že večer poročali. V nedeljo vsi na Brezje.

Koledar

Četrtek, 26. avgusta: Cefirin, papež; Bernard Of., spoznavalec.

Osebnosti

— P. Hugo Bren nevarno zbolel. Prav pred zaključkom te številke smo bili obveščeni, da je g. dr. Hugo Bren, OFM, profesor bogoslovja v Lemontu, nevarno zbolel. Vsem duhovnim sobratom in vsem našim rojakom obolelega gospoda prav toplo priporočamo, da se ga spomnijo v molitvah. Blagemu gospodu pa želimo, da bi čimprej okrevalec.

— Iz banovinske službe. Za sekundarja VIII. pol. skupine je postavljen dr. Gulić Vladimir, uradniški pripravnik banovinske bolnišnice v Murški Soboti. — Za zdravstveno pomočnico X. pol. skupine pri Higijenskem zavodu v Ljubljani je postavljena laborantka-zvničnica istotam Kermec-Vilfan Iva. — Napredovala je v 9. pol. skupino Kunc-Senkovič Milena, banov. obrtna učiteljica pri Drž. osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani. — Za strokovnega učitelja VIII. pol. skupine je postavljen in premeščen na banovinsko-kmetijsko šolo na Grmu Frisk Karol, strok. referent pri tuk. banski upravi. — Za banovinskega uradnega pripravnika pri tehničnem oddelku banske uprave je postavljen ing. Vlado Avgust. — Premeščen so: okr. kmetijski referent v Dol. Lendavi Filipič Ludek na lastno prošnjo k okr. načelstvu Maribor levi breg, banovinski uradnik, pripravnik Mahorčič Vladimir iz Brezje k okr. načelstvu Logatec, okr. kmetijski referent v Logatecu Zorčič Stanko k okr. načelstvu Slovenske Konjice, banovinski kmetijski svetnik IV. pol. skupine pri okr. načelstvu Maribor levi breg Kurel Vladimir h kr. banski upravi v Ljubljani, banovinski uradniški pripravnik pri okr. načelstvu Slovenske Konjice ing. Peternel Miroslav k okr. načelstvu Dol. Lendava, banov. učitelj VII. pol. skupine na ban. kmet. šoli na Grmu Frisk Karol na lastno prošnjo k okr. načelstvu Brezice. — Postavljen je v II. pol. skupino Berce Ivan, zvničnik III. skup. pri banov. hiralnici v Ptuj. — Razveljavljen je odlok, s katerim je bil odpušen iz drž. službe policijski stražnik-pripravnik pri upravi policije v Ljubljani Zihel Pavel. Imenovani je istočasno premeščen k predstojništvu mestne policije Maribor.

— Odlikovanja. Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije v Beogradu je odlikovala g. Antona Belca, častnega predsednika prostovoljne gasilske čete v St. Vidu nad Ljubljano, ob njegovi 80 letnici s srebrnim zaslužnim križcem III. stop. gasilske zveze kraljevine Jugoslavije. — Iskreno čestitamo!

— Predsedstvo apelacijskega sodišča v Ljubljani je imenovalo gosp. dr. Črnogaja Ivana, publicista v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 2 (hotel »Slon«), za stalnega zaprišeženega sodnega tolmača za francoski jezik.

Obiščite v Mariboru prvovredni restavrant VELIKE KAVARNE.

Solske vesti

— Državni konservatorij v Ljubljani sprejema gojence od 1. do 7. septembra vsak dan od 9 do 12 v konservatorski pisarni. Vse podrobnosti so razvidne iz oglasne deske v veži zavoda, Gospoška ul. 8 ali Vegova ul. 7.

— Meščanska šola v Mežici. Vpisovanje za šolsko leto 1937-38 bo dne 1., 2. in 3. septembra vsakokrat od 8 naprej. Novinci naj pridejo v spremstvu staršev oziroma odraslih. Ostale podrobnosti in razpored popravilnih izpitov so razvidni na uradni deski.

— Na državni meščanski šoli v Ormožu bo vpisovanje dne 1., 2. in 3. septembra vsakokrat od 8 do 12. Vse drugo je razvidno iz oglasa na črni deski v šolski veži.

Od 24. avgusta

20 dnevno zdravljenje

1.400 dinarjev

VSE obračunano: stanovanje

(vsaka prsta šola na izbiro) hrana (v vsaki restavraciji) dne 1. do 3. septembra 2 zdravniška pregleda, od zdravnikov predpisane zdravilne oglikove in mineralne kopelji, velika analiza seči, vse takse, postrežba in pitje zdravilne vode. Moderni kompor, Kabarna, Ton-kino, 300 sob (150 s tekočo vodo). Prospekte in novodila pošilja: uprava Radenskega zdravilnega kopališča Slatina Radenci (pri Mariboru)

— Dijško semenišče v Mariboru naroča gojence, ki se ne nameravajo priti sami vpisati na gimnazijo, da nameravajo pošljo ravnateljstvu predpisane dokumente (zadnje šolsko spričevalo, davčni izkaz, novinci tudi krstni list) in odgovarjajočjo vsoto denarja za šolnino in vpisnino. Višina šolnine je razvidna iz tabele v Izvestju drž. klas. gimnazije. — V zavod naj pridejo dijaki 12. sept., ker je 13. septembra otvoritvena služba božja. — Ravnateljstvo.

— Obisk madžarskih zdravnikov in novinarjev. V soboto pride v naša zdravilišča in kopališča (Rogaško Slatino, Radence, Dobro, Laško in Rimske Toplice) 120 madžarskih zdravnikov in novinarjev na večdnevni obisk. Med zdravniki so nekateri znani vseučilišni prof. in specialisti, med novinarji pa tudi znani uredniki velikih budimpeštanskih in podoželskih listov. Odlični obiskovalci bodo gostje kopaliških uprav ter bodo povod slavnostno sprejeti.

— Živi pas. Prizor z misijonske razstave na velesejmu v Ljubljani. — Oprezno, korak za korakom po dobro vidni stečini, prst stalno na jeziku puške — lov v prašumi. Nikdar ne veš, če ti ne pride nasproti nenadno ali kača, ki ti nosi smrt brez milosti, ali se dotakneš strupenega mrčesa tedaj, ko to najmanj misliš. — Psi! Ljubek jelenček! Ne, mlada divja mačica je samo. Počasi, milimeter za milimeter puško k licu. Ni še sedla mačica puške mački na pleča, ko je lovec vztrepetal. — Debela ovijalka je namah oživila. Udar!

Ogromna kača se je kot živ pas ovila okoli divje mačke; niti zavekali ni moglo revše, samo zamolklo lomljenje kosti. — Oster pok, malo dima, par krikov preplašenih ptic, in udav se je zvilal smrtno zadet ob mrtvi njegovi žrtvi. Ko se je ogromno, divno barvano telo tega orjaškega plazilca umirilo, so šli šele k njej temni spremiljevalci, vendar tako oprežno in boječe, da jih je hotel beli »sahibe« (gospod) že pokarati. A oni so ga opozorili kriče: »Sahib, ne veš, če je kača mrtva, morda se je potuhnila.« Z dolgimi bambusovimi palicami so jo bezali, ko pa so videli, da je mrtva, so z vzkliki veselja tekli k njej in jo z zmagovalnimi klici nesli v sahibov bungalov. Ogromna kača je bila res mrtva. Kroga je šla skozi vitko telo tik nad glavo in ji zdrobila hrbtenico. Gorje pa, če ne bi bila mrtva! Kot živa vrva, kot živ pas bi oklenila vsakogar in vse kar bi prišlo živega z njo v stik. Jeklene, pekleno močne mišice pa bi zdrobile neumiljeno vse kosti, živi pas ne bi pustil poprej, preden ne bi zamrl poslednji dih in dokler se ne bi umiril poslednji drget žrtve. — Ob tropski mlakuži je bilo mrtvo. Nekaj ovijalk je stegovalo svoje roke proti vodi, kot da bi hrepenele po tej dragoceni tekočini — za pragozd in vsa živa bitja. Ljubca tropska mačka je prišla pit vodo. Mehkošapka pa ni bila dovolj oprezna in spet je oživila ovijalka — udav. Samo malo, in umirila se je, pa romala cela skozi ogromni goli udava. — To so žaloigre tropskih gozdov, majhne, a žalostne. Tak zanimiv prizor nam bo predstavljala indijska misijonska razstava na velesejmu od 1. do 12. septembra, na kar vse prijatelje posebej opozarjamo.

Mala SHIRLEY TEMPLE bo zabavala staro in mlado v svojem ljubkem filmu

Zlati kodrčki

— Spomenik Stjepanu Radiću bodo v nedeljo odkrili v Maču, v zlatarskem okraju. Pričakujejo ogromne udeležbe ljudstva.

— Split dobi radijsko postajo. Te dni se je poštni minister dr. Branko Kaludjerić mudil nekaj ur tudi v Splitu. Tam je sprejel častnikarje in jim dal daljšo izjavo glede raznih zadev, ki se tičejo njegovega resora. Med drugim je napovedal, da se bo v zvezi z ojačenjem radijskih postaj v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani zgradila v Splitu rejeleja radijska postaja, ki bo poleg programov zagrebske postaje oddajala tudi svoje lastne.

Vaše zdravje čuva

„LASTA“ SLADNA KAVA

— Prepovedan tisk. Državno tožilstvo v Zagrebu je prepovedalo razpečevanje časopisa »Hrvatski dnevnik« od 17. avgusta 1937.

— Made in Jugoslavija. Je vtisnjeno v najnovejše domače lesene igrače, barvane z zdravno barvo brez arzena in svineca. Te igrače poznajo angleški in ameriški otroci, saj jih izvažajo v tisočih — a naš otrok jih bo prvič videl na velesejmu na razstavi Zveze gospodinj v paviljonu K. Izdelane so po ameriških predlogih strogo po pedagoških načelih.

— Glasbene šole, pevce, glasbene kroge in gojenice glasbenih zavodov opozarjamo na »Glasbeni besednjak«, ki ga je sestavil Dušan Sancin, učitelj Glasbene Matice v Celju. Cena izvoda je 12 din. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Besednjak obsega bogato število glasbenih izrazov, katere mora znati vsak glasbenik oziroma naj bi jih vedel tudi vsak prijatelj glasbe. Je strokovnjakovo sestavljen v abecednem redu izrazov, katerim je pridejana še njih izgovarjava, da jih pravilno izgovarjamo, kar je tudi važno. Izrazi so italijanski, nemški, francoski, španski, grški itd. Ker nimamo drugega tovrstnega tolmača glasbenih izrazov v slovensčini, je pričujoči slovarček kar najbolj dobrodošel in ga prav toplo priporočamo. Bivši ravnatelj državnega konservatorija v Ljubljani, g. M. Hubad, se je o tem slovarčku kaj pohvalno in laskavo izrazil ter ga toplo priporoča vsem glasbenim šolam in zavodom, kakor tudi posameznim glasbenikom.

— V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda milo deluje in zanesljivo otvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovitost.

Ogl. reg. 8. br. 9074/35.

— Putnik priredi 5. septembra izlet s posebnim vlakom v Postojnsko jamo in na Rakek k odkritju spomenika kralju Aleksandru I. Cena vožnji, vstopnina v jamo in potni list 63 din; cena kosilu na Rakeku 14 din; cena večerji na Rakeku 10 din. — 4. do 8. septembra izlet z avtobusom v Benetke, Padova, Trst in Gorico z obiskom vojaškega pokopališča Redipuglie. Cena vožnji, prehrana, prenočišče, potni list in vodič v Benetkah 685 din. Vse druge informacije v biljetarnicah »Putnik« in Gajevi ulici in v hotelu »Metropol«. Prijave se zaključujejo 31. avgusta.

— Struktura psihologija in pedagogika. Spisal Etnib Boje. Komisijna založba Jugoslovanske knjigarnice. Cena 10 din. Pravkar je izšlo to znano delce, obsegajoče 32 strani. Opozorjamo nanj vse naše učiteljske in osnovnih šol do univerze, sploh vse vzgojitelje in kulturne delavce. Knjižica nam predstavlja najnovejši in najaktualnejši psihološki smer, ki je izredno pomembna za vzgojo in za pravilno gledanje na kulturo sploh. Pisec je napisal daljši vsebinski uvod, v katerem razmotriva ta nov, celotnosti svetovni nazor, potem pa podaja označitev, zgodovinski razvoj, vsebinske vrste strukturne psihologije, nakar prikaže še razmerje tega dušeslovnega gledanja do razvojnih psihologije, pedagogije in pedagogike. — Brošura se dobi v Jugoslovanski kakor tudi vseh večjih knjigarnah!

— V nedeljo, 29. avg. v Trst z avtobusom. Prijave sprejema izletna pisarna M. Okorn — Ljubljana, hotel »Slon«. Tel. št. 26-45. — Vhod iz Prešernove ulice.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, arca, proti kamnom, skleroz, večni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Društvo »Živalce« priredi na letošnjem jesenskem velesejmu od 1. do 12. septembra razstavo malih živali, ki bo obsegala selekcionirano

perutnino, kunce, golobe itd. Razstavljene bodo živali samo onih vrst in plemen, katerihreja res nudi uspeh in dobiček.

— Nova cesta Split—Sarajevo. V načrtu tehničnega oddelka banske uprave v Splitu je že delj časa gradnja ceste Split—Sarajevo, ki bi nekoliko nadomestila pomanjkanje železniških zvez primorske banovine. Ta cesta bi do polovice uporabila že obstoječe ceste, le da bi jih bilo treba razširiti. Tehnični oddelki je že začel z deli na razširjenju ceste Solin—Klis kot prvega dela velike ceste Split—Sarajevo.

Dr. V. Stacul

zopet redno ordinira

— Dvojna zračna zveza med Zemunom in Dubrovnikom. Pred kratkim je bila uvedena med Zemunom in Dubrovnikom že druga zračna proga, ki jo imenujejo »Jadranska strelca«. Potovanje iz Zemuna v Dubrovnik traja na tej progi le 70 minut, ker lete na njej najhitrejši aeroplani. V Zagrebu se zaradi tega precej razburja, kajti kljub njihovim številnim prošnjam in zahtevam še vedno niso uvedli zračne proge Split—Zagreb.

— Mumuloze kosti so našli v vasi Nadrljan v bližini Zemuna. Delavci so kopali temelj za neko hišo, pa so pri tem našli na velike kosti in zobe. Paleontologi so po skrbni preiskavi najdenih kosti ugotovili, da gre za kosti in zobe mamuta. V neposredni bližini teh kosti so našli tudi nekaj rimskih skodelic, krožnikov in drugih predmetov, na katerih so bile vrezane razne slike in risbe.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grencece.

Da omogočimo mladini ogled tega

filma, bo danes in jutri izredna predstava ob 16. uri popoldne

Elitni kino Matica

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Ljubljana

1 Z letalom v Celovec. Tri ure potrebujete, da se pripelžete z vlakom iz Ljubljane v Celovec, vrhu tega ste izpostavljeni še neprijetnostim eventualnih zamud, ki se dandanes tolikokrat pojavljajo na naših železnikah, kar vas upravičeno spravlja v slabo voljo. Če pa potujete z letalom, ste v dobrih 20 minutah že v Celovcu, pa ste delžni še edinstvenega užitja, ki vam ga nudi to potovanje s prelepim razgledom na našo Gorenjsko in Karavanke. Moderno trimotorno Junkersovo letalo družbe Celak vodi vsak turek, četrtek in soboto. Ob 15 se dvigne v Ljubljani in prispe v Celovec že ob 15.20. Tožnja na tej progi velja le 200 din. Družba 5 oseb uživa 20%, od 6 do 10 oseb pa 30% popusta od vozne cene. Če se vas zbere družba šestoro ljudi, se lahko peljete v Celovec že za 140 din. Ne zamudite ugodne prilike. Vse informacije dobite pri Aeroputu, telefon 36-21.

1 O lepi in bogati Holandiji, ki je tako materinsko sprejela tisoče naših izseljencev in jim dala dobrega kruha, bo v nemškem jeziku predaval holandski novinar g. Wauters v soboto, 28. t. m. ob 8 zvečer v franciškanskim dvoran. Vstopnina 2 din. — Zlati bo pokazal razvoj holandskega premoga in premogovnikov. Svoje predavanje bo spremljal z lepimi slikami. K obilni udeležbi vabi Rafaelova družba.

1 Cenjeno občinstvo opozarjamo na izredno predstavo, ki bo danes in jutri ob 4 popoldne z malo Shirley Temple v filmu »Zlati kodrčki«. — Elitni kino Matica.

1 Mestna počitniška kolonija v Mednem. Mestno poglavarstvo obvešča starše otrok-kolonistov, da se vrnejo otroci iz Mednega dne 28. avgusta 1937 ob 16.15. Starše vabimo k sprejemu otrok na glavni kolodvor.

1 Fantovski adsek sv. Jakoba ima drevo ob 8 pri Zagorcu izredni sestanek, kateri je obvezen za vse člane.

1 Rokodelski oder v Ljubljani uprizori v nedeljo, 29. t. m. ob pol 9 zvečer na vrtu Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12 (v primeru slabega vremena pa v dvorani) veseloigro »Konec stanovanjske krize«. Režiser g. Janko Novak je zadostno jamstvo, da bo igra uspešna nad vse zadovoljstvo občinstva in da bo nudila obilo poštene zabave. Zato naj nihče ne zamudi prilike, da ne bi obiskal te predstave.

1 Koncert Trboveljskih slavkov. Nobeden izmed naših pevskih zborov nima tako obsežnega repertoarja, kakor ga imajo naši nedosežni Trboveljski slavki. Pojo dela vseh naših avtorjev, med njimi največkrat zbere V. Adamiča, ki je z neko posebno ljubeznijo in navdušenjem pisal zanje. Iz tega bogatega svojega zaklada nam bodo jutri, v četrtek, zapeli najlepše in najznačilnejše bisere naših glasbenih literatur. Koncert Trboveljskih slavkov bo jutri, v petek, dne 26. t. m. ob 21 v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru. Koncert bo v počastitev udeležencev vseslovenskega pedološkega kongresa, ki bo te dni v Ljubljani. Sedeže po 10 din (enotna cena) in stojšča po 3 din ima na razpolago knjigarna Glasbene Matice.

1 Zobozdravnik dr. Rodosegg zopet ordinira.

1 Vpisovanje v šole Glasbene Matice bo v dneih od 1. do 4. septembra dnevno od 9 do 12 in od 15 do 17. Na šoli se poučujejo vsi glasbeni predmeti, pogoj so isti kot lani. Redni pouk se prične v turek 7. septembra. Tudi glasbeni otroški vrtec bo otvorjen letos in prične s poukom 1. oktobra. Sprejemajo pa se gojenci do 25. septembra.

1 Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj, potrjen od ministrstva trgovine in industrije na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domo-branska cesta 15 je sedaj redno vsak dan. Pojasnila in brezplačna izveštja na razpolago. — Ravnateljstvo.

1 Vpisovanje v strokovno nadaljevalne šole v Ljubljani. Šolski odbor strokovno nadaljevalnih šol v Ljubljani obvešča mojstre, vajence in starše, da je vpisovanje v strokovno nadaljevalne šole ljubljanske v I., II. in III. razred za zamudne še v nedeljo, dne 29. avgusta od 8 do 12 pri vodstvih strokovno nadaljevalnih šol na Grabnu, pri Sv. Jakobu, na Ledini, na Vrtaču in na Prulah. K vpisovanju je priložiti: 1. krstni list, 2. izpričevalo o zadnjem šolanju, 3. učno pogodbo, ki mora biti potrjena od pristojnega združenja, 4. 22.50 din za vpisnino. — Vajenci, ki se bodo vpisali v prvi razred, morajo prinesiti s seboj poleg zgornjega navedenih listin še zdravniško izpričevalo. Šolski odbor opozarja mojstre, da je njihova zakonita dolžnost, vpisati vajence v šole ter skrbeti za redno obiskovanje šole.

1 Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu, Ljubljana, Kongresni trg 2. Vpisovanje in

Docent dr. Jos. Cholewa

ordinira od 1. septembra

Tavčarjeva ulica 9./I.

od 11—12 in od 2—4 ure.

pojasnila dnevno od 9—12 in 4—8 pri vodstvu zavoda.

1 Prosvetni oddelki mestnega poglavarstva (Auersperga palača) v dneih 27. in 28. avgusta zaradi snajenja uradnih prostorov ne bo posloval.

1 Autoizleti v Trst-Gorico. — Ponedeljek — četrtek — sobota. Ob 9 odhod. Informacije hotel Miklić.

1 Podlegel je poškodbam. Železniški delavec Anton Grgurič, ki ga je v turek na glavnem kolodvoru povozil vlak in mu razmesaril obe nogi in levo roko, je v turek zvečer ob 19.30 podlegel poškodbam, kajti vsa zdravniška pomoč je bila zaradi silne izkrvavitve brezuspešna.

1 Nesreče. Pri neki mariborski trdki zaposleni Bruno Verdnik je včeraj dopoldne šel po svojih poilih po Tyrševi cesti v bližini Staciona. Mimo je privozil v divjem diru neki kolekar, ki ga je zadel z balanco v grlo in podrl na tla. Odnesel so ga v splošno bolnišnico in ima hudo poškodbe okoli vratu; tudi njegovo kolo je precej poškodovano. Verdnik je star 15 let in ga je turek poslala na ljubljanske velesesle, da bi tam pomagal pri ureditvi trdnega paviljona.

1 Nočno službo imajo lekarnice: mr. Sušnik, Marijin trg 5; dr. Kuralt, Gospodarska cesta 4 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Maribor

m Naše cenjene inšerente prosimo, da nam oglašje za nedeljsko številko »Slovenca« izročijo vsaj do petka zvečer do šestih, ker bi se sicer utegnilo zgoditi, da zaradi tehničnih zaprek ne bi mogli biti objavljeni. Oglase sprejema uprava na Koroški cesti št. 1 in podružnica na Aleksandrovci cesti 6 (v Prosvetni knjižnici).

m Vpisovanje na II. drž. deški mešč. šoli bo od 1. do 3. sept. dopoldne od 8 do 12. ure. V to šolo sprejemajo učence iz magdalenskega okraja in okoliških občin na desnem bregu Drave. Pri vpisu morajo učenci predložiti davčno potrdilo, izpričevalo in novinci še krstni list. Ponavljalni izpiti bodo 4. septembra ob osmih zjutraj.

m Na I. deški meščanski šoli v Miklošičevi ulici bodo popravni izpiti 31. t. m. ob osmih zjutraj. Vpisovanje bo od 1. do 3. sept. od 8 do 12. dopoldne. K vpisu je priložiti krstni list, zadnje izpričevalo, izpolnjeno prijavo s kolkom 5 din in potrdilo o višini davkov. Učence iz izven mariborskih občin morajo predložiti nekolikovano prijavo svojega občinskega urada, v kateri je potrjeno, da biva v dotični občini. Šolska maša se bo vršila 6. septembra. Točnejša pojasnila dobe starši na zavodu.

m Smrt uglednega moža. V Studencih pri Mariboru je umrl g. Peter Pavalec, dolgoletni odbornik Kat. izobraževalnega društva, bivši cerkveni kjučar in zvest pristavlj. Na zadnji poti so ga spremljali člani izobraževalnega društva z zastavo, odborniki JRJ in številni njegovi prijatelji ter znanci. Dobremu krščanskemu možu in zvestemu naročniku naših listov naj sveti večna luč, sorodnikom naše globoko sožalje!

m Obrta nadaljevalna šola v Mariboru zaključuje v soboto, dne 28. t. m. svoje vpisovanje. Proti delodajalcem onih vajencev in vajenk, ki se dotle še ne bodo prijavili, bo moral šolski odbor podvzeti zakonite korake.

m Iskali so ga v mrtvašnici, pa so ga našli pri jedi. Kakor ostali časopisi, smo tudi mi podlegli mistifikaciji nepoznanega brezvestneža, ki nam je sporočil telefonično. Da je delavec Alojz Muhič, ki se je pri požaru v starem mestnem stolpu ponesrečil, v bolnišnici podlegel poškodbam. Vest o njegovi smrti je povzročila med sorodniki veliko žalost, pa so ga šli klopiti v pobrezko mrtvašnico, kjer pa so pokojnika zaman iskali. Na Pobrežju so jim povedali, da leži morda v mrtvašnici bolnišnice, toda tudi tam ga niso našli. Na kirurškem oddelku bolnišnice pa jih je čakalo veselo presenečenje, ker so našli »pokojnika« dobre volje pri jedi. Stanje se mu stalno boljša in bo kmalu zdrav. Ker so ga že vsi časopisi proglasili kot mrtvega, bo ponesrečeni Muhič gotovo dočkal še visoko starost, kar mu od srca želimo.

m Bolniški sklad mariborskih združnikov. Ob priliki letošnjega občnega zbora Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev v Mariboru smo v poročilu omenjali tudi velevažno socialno ustanovo, ki ee je osonavla v okvirju zadruge: Bolniški sklad. Pravičnik o bolniškem skladu stopi s 1. septembrom v veljavo ter bo prinesel članom zadruge velike koristi. Od tega dne naprej se bodo izdajale nakaznice za zdravnike v dopoldanskih urah v I. nadstropju hiše na Rotovčnem trgu 6. Vsač član bolniškega sklada plača letno članarino 15 din zase, za zakonkega druga 10 din in za nepreskrbljenega otroka 5 din. Član bolniškega sklada ima zase, za zakonkega druga in za nepreskrbljene otroke, za katere plačuje letne prispevke, zdravniška brezplačno na razpolago, in sicer si ga lahko izbere iz seznamu, katerega je zadruga objavila. V tem seznamu so ekakor vsi mariborski praktični zdravniki in specialisti. Gotovo bo bolniški sklad velikega socialnega pomena za mariborske zadruge, zadruzi pa nalaaga precejšnja gmotna bremena. Akcija bo uspešna v dobrobit združnikov le, če bodo imeli ti veestransko razumevanje ter ne bodo skušali ustanove izrabljati po nepotrebnem.

m Policija je ščitila pasante pred ciankaliem. Včeraj zjutraj so policijski stražniki v gostem šparilju cernirali vse dohode v Kopališko ulico ter precej časa niso pustili nikogar naprej. Ljudje, ki so se seveda takoj zbrali v velikem številu ob vseh policijskih kordonih, so ugibali, da lovi policija kakega velikega zločinca, v resnici pa je bil povod te policijske akcije čisto drugi. Mestna podjetja so razkužila mestno kopališče v Kopališki ulici. 150 kilogramov ciankalijskega razkuževalca porabili so s tem smrtonosnim plinom zaplinali vsa notranjost. Ker so bila okna hermetično zaprta in zakitana, ni mogel plin vhati ter je temeljito pokončal ves mrčes v kopališču. Včeraj zjutraj so po 24-urnem udejstvovanju odprli okna, da je plin izpuhtel. Ker bi pa bilo akcražno nevarno, če bi se v tem času nahajali v bližini kopališča ljudje, ker bi jih plin takoj usmrtil, je policija zaprla vse dohode v ulico. Ker je plin zelo lahek, je v nekaj minutah izhlapljal skozi odprta okna kopališkega poslopa in nevarnost je kmalu minila. Kopališče pa je sedaj temeljito desinsektirano in desinficirano, kar bodo obiskovalci gotovo z zadoščanjem pozdravili. To veliko razkuževalno akcijo, ki se v takem obsegu v Mariboru še ni vršila, je vodil mestni zdravstveni svetnik dr. Wankmüller.

Naročajte in čitajte naša katoliška dnevnika »Slovenec« in »Slov. dom«

Kmečki dolgovi

Mnogi ljudje ne vedo in kolekujejo vloge na Privilegirano agrarno banko. To kolekovanje je odveč in imajo prizadeti le nepotrebne stroške. Privilegirana agrarna banka ni državno ali samoupravno oblastvo, je to le delniška družba, ki ima pa od države posebne privilegije, utemeljene v zakonu. Zato vlog na njo ni treba kolekovati.

Prav tako Privilegirana agrarna banka ne more več dovoljevati odloga za plačilo dolžnih

anuitet. To je sedaj izključna zadeva davčne uprave, kajti davčne uprave pobirajo te anuitete samo za račun Privilegirane agrarne banke. Imajo pa vsi ti obroki ali anuitete zakonito prvenstveno pravico, da se izterjajo iz celotne dolžnikove imovine, kakor to določa čl. 146 zakona o neposrednih davkih. Za postopek in za stroške te izterjave veljajo ustrezni predpisi zakona o neposrednih davkih.

Pogajanja s Francijo

Dne 23. avgusta je bila seja Koordinacijskega odbora pri ministarstvu zunanjih zadev; to tretjo sejo odbora je vodil pomočnik zunanjega ministra g. Milivoj Pilič ter so na tej seji predvsem razpravljali o bližnjih trgovinskih pogajanjih s Francijo.

Upoštevati je namreč treba, da poteče nova klirniška pogodba, katero imamo s Francijo, dne 1. oktobra 1937 in da je zato treba pripraviti vse potrebno za revizijo. Z ozirom na prejšnjo veliko pasivnost naše zunanje trgovine s Francijo smo dosegli lani, da je Francija nam dodelila večje uvozne kontingente in izboljšala plačilni sistem, tako da se je letos naš izvoz v Francijo prav znatno dvignil. Lani v prvi polovici leta smo izvozili v Francijo naših proizvodov za 36,8 milij. din., letos v prvi polovici pa je naš izvoz dosegel 300,9 milij. din. Leto 1936 v prvi polovici smo izvažali tele predmete: konoplja 12,3, les 12,5 in ostalo 12,0 milij. dočim je bila letos naš najvažnejši izvozni predmet pšenica, katere smo izvozili za 248,6 milij. din. Ostalih predmetov pa smo izvozili za 52,6 milij. din, in sicer lesa za 13,0, svinčene koncentrate 15,5, konoplje 3,9, koruze 8,4 in ostalih predmetov 11,5 milij. din. Računati pa moramo s tem, da vedno ne bomo izvažali pšenice v Francijo in da bo naš izvoz v glavnem omejen na druge predmete, za katere moramo doseči večje kontingente. Tu nastaja za letos vprašanje, koliko pšenice bomo imeli razpoložljive za Francijo, potem pa tudi, koliko bo Francija hotela kupiti od nas.

Po vesteh iz Beograda bo najbrž v plačilnem prometu s Francijo uveden sistem prostih plačil, ki velja danes v naši trgovini z Anglijo, seveda s rezervami, ki so vsebovane glede angleškega plačilnega prometa. Možno pa je tudi, da bo uveden sistem zasebnih kompenzacij, kar je manj verjetno kot prvo.

Viničarski red

Člen 3. viničarskega reda iz leta 1926 določa, da izdajajo viničarske knjige občinska oblastva. Dalje določa isti člen viničarskega reda, da zamore postati viničar oz. dobiti viničarsko knjigo le ona oseba, ki je delovala oz. za zamore dokazati triletno delovno dobo v vinogradu, torej da dokazuje vinogradno strokovno izobrazbo.

Zal pa se vedno ugotavlja, da dobi izkaz o vinogradni praksi, t. j. viničarsko knjžico vsaka moška oseba, ki je sin viničarja, ko dopolni 21. leto starosti ne glede na to ali je delal v vinogradu 14 dni ali pa s viničarskim redom določeno dobo, ali pa da je le kot konjski blapec vozil gnoj v vinograd svojega gospodarja.

Posledice tega pomanjkljivega poslovanja občinskih uradov pa so na dnevnem redu. Kakor župani, tako občinski uradniki se ne zavedajo, kakšno nalogo oz. kakšno pooblastilo dajo lastniku knjige z izdajo iste. Lastnik te knjige postane v par minutah strokovno izobražen viničar, a malokateri teh pozna ustroj vinogradništva. Občinske uprave se namreč zadovoljujejo z izjavo prosila, da je delal v vinogradu in da prosilec zna vsa strokovna dela v vinogradu, ne da bi se o tem preprčali.

On zna oz. more kot čvrst mladenič hitro mahati z motiko po vinogradni zemlji, nima pa pojma, zakaj se gorica koplje. Za pol litra kisle pijače, pa tudi pikole, pusti starejšega vinogradnega delavca daleč zadaj za seboj, ne zavedajoč se, kaj dela, dočim izkušeni starejši viničar zravna trs, obreže zgornje korenje, popravi gnoj v bližini trsa, postavi kol k trsu itd. Tak mladič brez vsake prakse ne zna rezati trte, ne zna pravilno rigovati, ne zna, pa tudi noče škropiti kakor bi moral, on se ponaša s tem, da ima gorico plavo baš po opravljenem škropljenju, kako pa škodljivec — peronospora — udobno preživlja svojo življenjsko dobo na spodnji strani lista, pa ne ve, ne ve pa seveda tudi, kakšna je posledica takega škropljenja v prihodnjem letu na trti. Končno pa se tudi jez, ako naprednejši gospodar vinograda zahteva odstranitev trave iz vinograda itd.

Za tako strokovno službo, kakor je baš viničarska, bi se naj zahteval strokovni izpit in kdor nima strokovnega izpita bi ne smel dobiti viničarske knjžice, kajti lastnik take knjžice brez strokovnega znanja dela gospodarju silno škodo, mnogo več nego vremenske nepravilnosti, toča ali peronospora in več nego slana, sam sebi pa daje slabo sprčičevalo in si ne upa prav na račun za opravljena dela k svojemu gospodarju. Končno

skoraj noben mladih viničarjev ne zna cepiti, ne na zeleno, tem manj pa na suho.

Strokovno izpitno komisijo bi naj tvorili: okr. kmetijski referent, trsnikar, izkušeni starejši vinogradnik in dva starejša izkušena viničarja. Slednje štiri naj izvolijo pristojne strokovne organizacije. To komisijo naj financirajo okrajni kmetijski odbori in vinogradniške organizacije, torej naj se ne obremenjuje že tak silno slabo plačane vinogradnega delavca. Na podlagi sprčičevala, izdanega od take komisije, vidnega od okrajnega načelnika, naj se izda viničarsko knjžico upravičenemu prosilcu. K takim skušnjam naj se pritegne tudi naknadno vse one lastnike viničarskih knjžic, torej viničarje, katerih službena doba kot viničarji ni potekla nad pet let od datuma izdaje viničarske knjžice, oz. ni prekorajnil 35 let starosti. Izpit naj bo praktičen in teoretičen. Taka komisija bi se naj sešla dvakrat na leto, da ne bo torej okrajni kmetijski referent zaradi tega preveč obremenjen.

Pisec teh vrstic nima namena kritizirati, pač pa kot prizadeti manjši vinogradnik želi izboljšati stanje vinogradnikov in dvigniti ugled viničarja. Merodajni uvidevni faktorji naj si prizadevajo, da se viničarski red v toliko izpopolni.

V. S. Lj.

Bilanca Drž. hip. banke

Službene novine: priobčujemo bilanco Drž. hipotekarne banke za 31. julij leta, katere glavne postavke prinašamo v naslednjem (v oklepajih navajamo podatke po bilanci za 30. junij, vse v milij. din):

Aktiva: gotovina in blag. zapiski Narodne banke 735,25 (803,36), posojila: hipotekarna 2.013,07 (2.024,2), na doklade in dohodke 1.118,9 (1.086,35), vodni zadržani 75,4 (75,5), menična hipotekarna 101,23 (102,6), menična 53,26 (54,8), lombardna 74,36 (89,86), tek. račun fin. ministrstva 698,5 (598,9), razni tek. računi 311,3 (298,06), vrednostni papirji 457,2 (438,7), vrednostni rez. sklada 204,2 (204,2), vrednostni skladi za amortizacijo bančnih zgradb 10,25 (10,25), nepremičnine 222,67 (222,0), razna aktiva 195,77 (200,55), kavelje, garancije itd. 2.843,04 (2.918,3), bilančna vsota 6.271,4 (6.209,4).

Pasiva: samostojni skladi 489,7 (481,7), skladi in glavnice javnih ustanov 1.821,3 (1.808,76), hranilne vloge 1.347,24 (1.344,4), vloge v tek. računih 681,3 (820,0), tek. račun fin. ministrstva 63,6 (85,8), razni tek. računi 358,2 (369,9), zastavni listi in obveznice v obliki 751,5 (754,26), predjudni tujih bank 95,86 (95,85), rezervni sklad 184,25 (184,16), sklad za amortizacijo bančnih zgradb 51,6 (51,6), razna pasiva 426,9 (413,0).

Tuja sredstva zaupana banki so ta mesec ponovno znatno narasla, posebno pa vloge v tekočem računu, ki obetajo postati najznačilnejša panoga pasivnega poslovanja. Kajti lani dne 31. julija so znašale te vloge 442,6 milij. din.

Med aktivni so se ponovno znatno zvišala komunalna posojila, zlasti pa je narasla zadolžitev države, ki znaša že 698,5 milij. din. Tudi vrednostnih papirjev je julija Drž. hipotekarna banka mnogo nakupila in s tem vzdrževala njih tečaj.

Žrebanje 6% oblig. ljubljanskega posojila

Dne 16. avgusta 1937 je bilo že drugo žrebanje obveznic 6% obliacijskega posojila mestne občine ljubljanske, ki je bilo izdano lani za mobilizacijo mestne hranilnice ljubljanske. Prvo žrebanje je bilo 15. febr. 1937 in so takrat izžrebane obliacije izplačljive že od 16. avgusta letos.

Pri drugem žrebanju so bile izžrebane naslednje obliacije:

Po 10.000 din.: serija A št. 59, 65, 91, 96, 99, 133, 273, 277, 281, 322, 342, 402, 469, 471, 474, 541, 552, 560, 620, 680, 702, 779, 853, 868, 881, 954, 997, 998, 1101, 1111, 1138, 1155 in 1391.

Po 5.000 din.: serija B št. 43, 132, 134, 138, 254, 300, 454, 516, 530 in 587.

Po 1.000 din.: serija C št. 3, 78, 112, 122, 184, 277, 301, 309, 323, 324, 405, 409, 431, 451, 452, 506, 560, 565, 705, 735, 745, 792, 812, 816, 881, 968, 1035, 1037, 1103, 1130, 1173, 1212, 1214, 1307, 1348, 1497, 1504, 1546, 1589, 1665, 1701, 1823, 1860, 1881, 1900, 1918, 1998.

Vse izžrebane obliacije se plačajo od 15. februarja 1938 dalje pri mestni blagajni v Ljubljani.

3% obveznice za likvidacijo kmečkih dolgov. Iz Beograda poročajo, da je finančni minister potem, ko je izdal pravilnik o izdaji in anuitetni službi 3% obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov, naročil državnim tiskarni, da takoj začne tiskati take obveznice. Skupno bo natiskanih 700.000 komadov obveznic za 500 milij. din. Računalo pa se je, da bo potrebnih okoli 900 milij. din. S temi obveznicami se namreč krije nepokrita razlika do 2% v 2. odst. čl. 11 uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov z dne 26. septembra lani. Obveznice se tiskajo v teh-le kosih: 500.000 komadov po 100 din., torej za 50 milij. din., 100.000 komadov po 500 din. za 50 milij. din., 50.000 komadov po 1000 din. za 50 milij. din., 30.000 kom. po 5000 din. za 150 milij. din. in 20.000 komadov po 10.000 din. za 200 milij. din.

Izplačilo kuponov državnih papirjev. Od 1. februarja 1937 je bilo izplačanih do danes vojne škode kup. št. 16 50.14 milij. din. ali 97% dosele vsote, od 7% investicijskega posojila je bilo izplačanih za kupon št. 31, ki je zapadel 15. marca 1937 15.17 milij. din. ali 91% in od 4% agrarjev, katerih kupon št. 30 je zapadel dne 1. maja 1937 2.015 milij. din. ali 92% dolgovane vsote.

Konkurs je razglašen o imovini Bizjaka Franca, trgovca v Zireh (trgovina z mešanici blagom). Prvi zbor upnikov 3. septembra, oglašati se je do 20. septembra, ugotovljeni narok dne 5. oktobra. Poravnalno postopanje o imovini Raheta Ivana, trgovca in posevnika, Ljubljana-Moste, Pokopalska ulica št. 3, narok za sklepanje poravnave 20. septembra, prijavitelj je terjatve do 15. septembra 1937.

Triglavec, d. d. za proizvodnjo in prodajo prevoznih sredstev v Ljubljani sklicuje ustanovni občni zbor za 4. septembra od 10 dopoldne v prostorih podružnice Jugoslovanske banke v Ljubljani.

Nova delniška družba. Trgovinsko ministertvo je odobrilo osnove delniške družbe Viking v Beogradu, ki se bo bavila z najrazličnejšimi trgovskimi posli. Glavnica znaša 0,5 milij. din. Upravni odbor: dr. Vekoslav Kisovec, dr. Miholič Stanko in Lakatoš Josip.

Licitacije: dne 26. avgusta bo v pisarni garnizijske uprave v Ljubljani licitacija za oddajo prodaje raznega pečiva in bureka pod zakup.

Dne 27. avgusta bo pri Komandi dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani licitacija za nabavo 150 m³ bukovih drv.

Dne 2. septembra bo v štabu 1. kolesarskega bataljona v Ljubljani licitacija za nabavo raznih delov in potrebščin za kolesa.

Prodaje: Direkcija šum v Ljubljani proda na ustmeni licitaciji dne 9. sept., v primeru neuspele prve, pa na drugi dne 24. sept. večjo množino smrekovega in jelovega tehnično uporabnega lesa v režiji šumske uprave Boh. Bistrica, in dne 14. septembra, oziroma dne 4. oktobra v režiji šumske uprave Kranjska gora.

Borza

Dne 25. avgusta 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen na 238 denar, v Zagrebu in Beogradu na 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je ostal v Ljubljani neizpremenjen na 8,41—8,51, dočim je v Zagrebu narastel na 8,41—8,51, v Beogradu je beležil 8,3519 do 8,4519.

Grški bini so beležili v Zagrebu 2,9685 do 3,0285, v Beogradu 2,990 denar.

Nemški čeki so v Ljubljani ostali neizpremenjeni na 12,90—13,10, dočim so v Beogradu beležili 12,89—13,93.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2,126,848 dinarjev, v Beogradu 4,063,000 din. Efektivni promet je dosegel v Beogradu pri čvrsti tedenci 358,000 dinarjev.

Ljubljana — tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2395,41—2410,01
Berlin 100 mark	1743,78—1757,66
Bruselj 100 belg.	730,65—735,71
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	216,08—218,14
Newyork 100 dolarjev	1308,51—1344,82
Pariz 100 frankov	162,77—164,21
Praga 100 kron	151,28—152,38
Trst 100 lir	227,70—230,78

Curih. Beograd 10.—, Pariz 16,3437, London 435,50, Newyork 73,32, Milan 22,925, Amsterdam 240,275, Berlin 175,075, Dunaj 80,90—82,10, Stockholm 111,925, Oslo 109,075, Kopenhagen 96,95, Praga 15,185, Varšava 82,30, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,60, Buenos Aires 131,25.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. posojilo 88,50—90, agrarji 52,50—53,50, voj. škoda promptna 407—410, begl. obveznice 75—77, 4% sev. agrarji 52,50—53, 8% Bler. pos. 92,25—93,25, 7% Bler. pos. 84—85, 7% posojilo Drž. hip. banke 98,50—100, Trboveljska 265—275.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 90 denar, agrarji 53,25—54, voj. škoda promptna 409—412, begl. obveznice 76 denar, dalm. agrarji

V nedeljo vabijo priazne

Moravce na prosvetni tabor!

74,75 denar, 4% sev. agrarji 52,50 denar, 8% Bler. posojilo 93—93,50 (93, 93,12), 7% Bler. posojilo 84 denar, 7% pos. Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. posojilo 86,50 denar. — Delnice: Narodna banka 7,200 denar, Priv. agr. banka 196 denar, Trboveljska 250—273 (250), Gutmann 50—60, Osj. livarna 200 blago, Osj. sladk. tov. 195—200, Dubrovačka 390—410, Jad. plov. 400 denar, Oceanija 273 denar.

Beograd. Državni papirji: 7% invest. posojilo 91 denar, agrarji 53,50 denar, voj. škoda promptna 408—409 (408), za konec decembra 407—408, begl. obveznice 77—77,25, dalm. agrarji 75—75,75 (75), 4% sev. agrarji 52,50—53, 8% Bler. pos. 93,50 do 94,25, 7% Bler. pos. 84,94—85 (84), 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar. — Delnice: Narodna banka 7,275—7,450, Priv. agr. banka 199 denar (199, 200).

Dunaj. 25. avg. Čeprav so iz budimpeštanske kot s praške borze prišle manj ugodne vesti, se je vendar dunajska borza danes dobro držala. — Beležili so (v oklep. včerajšnji tečaj): Donavsko-savsko-jadranska 68,01 (67,95); delnice: Nar. banka 163, Steg 30,20 (30,05), Stewag 29,75 (29,90), Magnesit 96,50, Trboveljska 29,90 (30,35), Alpine 57,30 (56,95), Rima Murany 107,40 (106,75), Steyr-Daimler-Puch 246,50 (245,75), Semperit 82,05 (83,85).

Hmelj

Češi še izvažajo hmelj. Iz Zateca poročajo, da je bilo doslej iz Češkoslovaške izvoženih 8000 stotov starega hmelja, pretežno v Ameriko in Nemčijo. Cene so naslednje: prina blago 1000 do 1065 kron, srednje dobro blago 850—950, srednje 750—850 kron za 50 kg.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: ban. 78—79 kg 2% 150 do 168 din, bč. ladj. 78—79 kg 168—169 din. — Oves: bč. srem. in slav. 100—110 din. — Fižol: bč. in srem. beli brez vreče 2% 200—205 din, srem. beli brez vreče ladj. 205—210 din. — Ostalo neizpremenjeno. Tendence živahnješa. Promet srednji.

Kulturni program „Bistrica“

Kaj je prav za prav »Bistrica«? Počitniško društvo dijakov kamniškega okraja. Mladi smo že, že tretje leto delamo, prirejamo gledališke predstave, igrali smo Jahnove »Bratce«, pripravljali Sherifov »Konec polit., imeli v načrtu potovanja po slovenski zemlji, najprej v Belo Krajino in Slovensko Krajino, pa nismo zbrali potrebnega denarja; toda vedno pa nam je uspel sestanek ob kresovih in domačem petju, kar je poživilo našo povezanost v eno družino. Zda pa smo prišli na novo idejo, vredno vsake dijaške družine, ki se zaveda, da mora nadaljevati s kulturno tradicijo svojega naroda. Sklenili smo, da bomo najprej — še letos — počastili spomin kulturnih delavcev kamniškega okraja s tem, da bomo obiskali njihove rojstne hiše, zbrali vse njihove spise ter jih vrožili v tednih omarih v njihovih domovih, položili domačim družinam v oskrbo posebne dopisne knjige, da se bo mogoč navdušeni slovenski obiskovalci podpisati kot dokaz spoštovanja do njihovih del, ter po možnosti tudi poskrbeli, da odkrijemo na rojstnih hišah spominske plošče. Zato naj vsak, ki prebere te vrstice, čuti v sebi dolžnost, da nam pomore pri našem kulturnem delu, važnem za kulturno samozavest enega dela naše lepe Slovenije, ter nam, če mu je mogoče, pošlje kakšno delo kakšnega pisatelja iz kamniškega okraja, oziroma kakšen malenkostni znešek, s katerim nam pomaga kriti atroske, in sicer na naslov: K. d. p. društva »Bistrica«, Kamnik, Prosvetni dom (v roko g. kaplana Ivana Casermana). O prireditvah »Bistric« dne 5. septembra t. l., ko bomo izročali v varstvo prve omarike in knjige, bomo še poročali.



Udruženje nadz. voz dr. žel. Ljubljana
naznanja žalostno vest, da se je tovariš

Grgurič Anton

vozovni preglednik državne železnice

smrtno ponesrečil na glav. kolodvoru dne 24. avgusta t. l. Pogreb nepoznane pokojnika bo v četrtek, dne 26. avg. t. l., ob pol 4 pop. iz splošne bolnišnice.

Ljubljana. 25. avgusta 1937.

Kulturni obzornik

Spominu Martina Razusa

Pred štirinajstimi dnevi je Slovaška izgubila eno izmed najmarkantnejših postav svojega kulturnega, literarnega in političnega življenja, Martina Razusa. Takrat je »Slovenec« kratko registriral njegovo smrt in objubil v kratkem prinesiti kaj več o tem zanimivem kulturnem delavcu. To hočemo storiti danes.

Martin Razus se je rodil 18. oktobra 1888 v Vrbi pri Liptovskem sv. Mikulašu pod Tatrami kot sin ubogih delavskih staršev. Protestantke bogoslovne študije je končal v Edinburgu. Kot ev. duhovnik je deloval na več krajih, dokler se ni ustalil v Breznu (Srednja Slovaška), kjer je tudi umrl v 49. letu starosti.

Razusovo literarno delo je tako obsežno, da se je v enem članku mogoče samo dotakniti njegovih najvažnejših potez. Pred vojno raste v družbi pesnika Kraska in Roya, ki sta na Slovaškem vzbudila »slovaško modernost«. Kot zvesti sin svojega naroda se bori povsod junško za svoje narodno prepričanje ter se ne obotavlja odkloniti ekin, zaviti v madžarsko zastavo, ki ga je dobil kot nagrado za svoj uspeh v šoli; pri petju madžarske himne javno razirgal natočeno madžarsko trikolono Zbirka »Iz tihih in burnih trenutkov« (Z tichých a búrných chvíl) je slika njegove trpeče duše nad žalostnim narodnim položajem, v kateri je Slovaško vrgla kruta madžarizacija. Odmev vojne je tudi njegova druga zbirka »To je vojna«, toda takoj nato z zbirko »Hoj, zem dráha« (Hej, draga zemlja) pozdravlja osvoboditev Slovakov ter poje himno o enotnem narodu od Šumave do Tatr.

Toda navdušenje ne traja dolgo. Po praznikih prihaja vsakdanja resničnost. Razus stopi v boj za ohranitev slovaških pravic v imenu enakopravnosti in pravičnosti, in ko se politične razmere priostre, postavi z zbirko »Kamen na meji« mejnik med Češko in Slovaško. S tem je simbolično poudaril samobitnost slovaškega naroda. Isti zvok življenjske izpovedi in osebnih refleksij izpoveduje jeho tudi poznejše zbirke. »Kresby a hovory« (Slike in govori 1925), »Šipý duše« (Strelce duše 1929) in »Po polti« (Cestov 1935). Za zadnje pesniško obdobje so značilne obirne epine pesmi: »Bača Putera« in »Ahasvera«. V prvi se je dotaknil problema slovaškega izseljenca, ko mora iti za morje, v drugi pa je paralelno primerjal znane ljubavne motive: Dantejevo Beatrice, Goethejeve ljubice in Puškinovo Tatjano — s postavbo večnega žida Ahasvera ter podčrtal vrednost prave zakonske ljubezni, dajoč ji s svojo pesniško izpeljavo nimbus svetosti.

Se bogatejšje je Razusovo delo v prozi. V tetralogiji »Svetové« (Svety 1929) je zajel Razus naval novih misli, povojnih gesel, novih svetov, ki so razburjali gladino slovaške vasi po vojni ter za trenutek nvenlo tradicionalno socialno strukturo. Razusovi »Svetové« kažejo poleg Urbanovega »Živega bič« najbistvenjeje poteze celotnega preobraza slovaške vasi v novi socialni red. Ko sem v teh dneh bral v Ljubljani »Življenje« Miška Kranjca, sem čisto pomislil na Razusovo tetralogijo Kranjčev Marko, Julka, da tudi Laci bi našli veliko sličnosti v postavah »Svetové«. Povezanost z domačo zemljo, z njeno večno krasno pesmijo — to je obenem tudi Kranjčev problem, vržen le v drug milje. Iz slovaške preteklosti je črpal Razus motive za svoje zgodovinske romane: »Julia« (1929), iz zgodovine mesta Brezna XVII., kjer je bil Razus župnik in kjer je tudi umrl; dalje »Odkaz mrtvéjke« (Naročilo mrtvih 1936).

Zadnji roman je posledica razburkanih valov na Slovaškem. Razus skuša pokazati na potrebo skupnega dela slovaških katoličanov in evangeličev na narodni podlagi; zato jim kaže kot opomin pred oči zgodovinsko zgodbo verske nestrpnosti, ki je vodila narod v žalostno tragiko. Danes je te misli čutili še bolj kot poslednje naročilo, oporo ko samega pesnika. Zaradi popolnosti pesniškega profila se moramo ozreti tudi na Razusove spomine na mladost: »Maroško«, ter »Maroško studira« (sliši sem, da že nekdo prevaža te knjžice na slovaško!) ter idejne pogovore s svojim sinom-dijakom »Argumenta«. Razus je napisal tudi dramo »Hana«. — Teden pred smrtjo je Razus še diktiliral v stroj (on je vsa svoja dela diktiliral v stroj, sprehajaje se po sobi!) zadnje novele, ki bodo v kratkem izšle v tisku in ki naj bi bile pesnikova oporoka naroda.

Končno še kratko o Razusu kot politiku. Stal je na čelu slovaških protestantov-autonomistov. Leta 1929 je privrkat izvoljen v parlament v sodelovanju z narodnimi demokrati, toda l. 1935 dobi svoj poslanski mandat za združeni avtonomistični blok s Hlinkovo stranko. S Hlinko živi v vdanem prijateljstvu ter doživi triumf l. 1933, ko se privrkat pred očmi združenih narodnih množic oba voditelja objameta in poljubita. V politiki je Razus imel edini cilj: dobrobit svojega naroda. Kot avtonomista ga ni nikdar vodilo sovraštvo proti Čehom, kakor tudi Hlinko ne vodi. Oba hočeta le ravnopravnost Slovakov in Čehov v skupni bratski češkoslovaški državi.

Kako so Razusa cenili, priča predvsem to, da je prvi izrekel sožalje sam prezident republike dr. Beneš ter predsednik dr. Hodža, ki je ob tej priliki razpisal tudi dve »Razusovi literarni cenici« v vrednosti 15.000 in 10.000 Kč. Hlinka sam se je udeležil pogreba in z njim množice Slovakov in Čeh

Madžarski narodni praznik

Obiskovanje krone sv. Štefana

Dne 20. avg. vsakega leta razstavijo v glavnem mestu Madžarske krono prvega kronanega madžarskega kralja sv. Štefana ljudstvu na ogled. Pri tej priliki prihaja v Budimpešto velika množica ljudi iz vse dežele. Po mestu se vrše velike slovesnosti in veselice. Tako je bilo tudi letos. Naša slika nam kaže, kako so madžarske kmetice prišle s podeželja v Budimpešto gledat madžarsko kraljevo krono ter se v svojih narodnih nošah ude-



Madžarske kmetice molijo v slovesni procesiji na čast kroni sv. Štefana v Budimpešti.

leževati slovesnosti, ki so prav za prav slovesnosti madžarske kraljevske ideje.

Madžarska krona sv. Štefana je menda najstarejša dragocenost te vrste. Madžarom pa je več kakor to, ker je njihov znak tisočletne državne zgodovine Madžarov ter tako rekoč simbol madžarskega naroda samega. Zgodovinsko prav za prav nikdar ni bilo madžarskega kraljstva, pač pa zgodovina pozna le »dežele svete ogrske krone«. Zato je misel madžarske države toliko tesneje spojena s to krono.

Sv. Štefan je bil pravnuk madžarskega kralja Arpada. Ko je postal ogrski kralj, mu je papež Silvester II. (leta 1001) poslal v dar kraljevo krono ter je tako postal prvi madžarski kronani kralj. Od tistega časa je veljalo določilo, da nihče ne sme na Ogrskem izvrševati vladarskih pravic, preden ni prisegel in bil po prisegi kronan s krono sv. Štefana. Današnja ogrska krona je sestavljena iz treh različnih delov. Papež Silvester II. je poslal kralju Štefanu le zlato čelado, na kateri sta se v obliki križa križala dva robova. Šele 70 let kasneje je bizantinski cesar Mihel Dukas poslal ogrskemu kralju k tej kroni obroč iz emajla, na katerem so bile upodobljene prekrasne svetniške podobe. Leta 1077 so zlato čelado spojili s tem emajlnim obročem, toda križ, ki stoji danes vrhu krone, je bil dodeljen šele mnogo kasneje.



»Dedek, povej mi no, katera žival je pa to?«
»Čakaj, da si natakem naočnike na nos!«

Ta križ stoji poševno ter je nekam naprej nagnjen. Ko je zlatar pritrdjeval ta križ na ogrsko krono, seveda ni nameraval napraviti vrhu nje poševnega križa. Naročeno nalogo je namreč možakar precej slabo opravil. Ko so mu naročili, naj vrhu krone vstavi križ, je šel in krono na vrhu preluknjal ter skozi to luknjo vtaknil križ in ga pritrdil. Ker pa je v teku skoraj enega tisočletja morala ta krona mnogo po svetu romati, ker je pač morala bežati včasih pred sovražniki, se je križ na vrhu omajal in se poševno nagnil.

Od leta 1853 je krona spravljena v budimskem kraljevem gradu. Spravljeno imajo v zakladnici, katera je zavarovana s silnimi jeklenimi ploščami. Ob času bojev za madžarsko svobodo (leta 1848) pa so madžarski patrioti kraljevsko krono odnesli ter jo skrili, da bi se je ne mogli polastiti Habsburžani. Takrat je bila krona sv. Štefana celih 7 let zakopana na vrtu vile madžarskega patriota blizu Orsove ob nekdanji srbški meji. Od tistih mal pa je krona shranjena v kraljevski palači v Budimu. Tresor, v katerem je krona zaklenjena, je zaklenjena z nenavadnimi ključavnicami. Ključ pa imata samo dva visoka madžarska plemiča, katera pa mora madžarski parlament izvoliti za čuvaja kraljeve ogrske krone. Eden iz med teh dveh pa mora vedno stanovati blizu kraljevskega grada, da je takoj pri roki, če bi ga potrebovali. Ta dva morata tudi vedno nadzorovati stražo, ki straži zakladnico. Straža je sestavljena iz samih izbranih in zanesljivih ljudi, ki jih imenujejo kronske čuvanje. Ti čuvarki stražijo noč in dan. Straža se seveda izmenjava, vendar se to godi po natančno določenih ceremonijah, ki so jim Madžari dali celo nekaj verski značaj. Te ceremonije se morajo opravljati s pravcato pobožnostjo in primerno zbrano resnostjo.

To vse dokazuje, kako važna je krona sv. Štefana za madžarsko državno idejo. Dasi so Madžari sami na sebi maloštevilni narod, vendar njihova politična moč veliko pomeni, ker se tako zvesto drže svojih narodnih in zgodovinskih tradicij. V tem oziru so vsekakor nam Slovencem in tudi drugim slovanskim narodom svetel zgled, kako je treba gojiti narodne svetinje svojega naroda, ker te narodne svetinje izražajo narodno-politični ideal celotnega naroda.

Alpske gore so nižje

Kdor bi se poslej bahal, da je prišel na vrh kake alpske gore, ki je 3000 m visoka, bo nehotel povedal neresnico, ker tista gora, ki je bila doslej 3000 m visoka, poslej ne bo visoka niti 2907 m. Ni pa treba misliti, da so se alpske gore med tem časom, odkar so jih zadnjikrat temeljito premerili, kaj znižale. Pač pa so jih sedaj z novimi, popolnejšimi aparati bolje izmerili in dognali, da so vsi vrhovi več kakor pa za 3 m nižji kakor pa smo se mi učili v šolah in kakor so nam dopovedovale učne knjige.

Najvišje vrhove v Evropi ima pač Švica. Zato je višinsko merjenje tukaj najbolj razvito. Prvičkrat so v Švico izmerili v letih 1809 do 1864. Prva švicarska novodobna karta je nastajala že v letih 1809 do 1840. Tisto merjenje pa se je naslanjalo na francosko merjenje na švicarski zahodni meji. Na podlagi francoskih podatkov na francoskih tleh so potem merili v Švico ter so rezultate zapisali v švicarske zemljevide. — Toda kmalu se je izkazalo, da so bili ti francoski podatki nepopolni, ker so bili pač dobljeni z nepopolnimi instrumenti. Toda takrat, ko so to ugotavljali (1840 do 1846), ni bilo zemljevidov več mogoče popravljati, ker so bili že v delu. Zato so poslej vsi ti zemljevidi glede višin napačni, vendar so jih ohranili.

Sedaj pa v Švici na novo merijo in pripravljajo material za nove zemljevide. Sedanje merjenje je seveda mnogo popolnejše kakor je bilo nekdanj. Za podlago pa so sedaj vzeli meritve v vseh švicarskih sosednjih državah. Na podlagi vsega tega so nazadnje našli normalno višino za goro

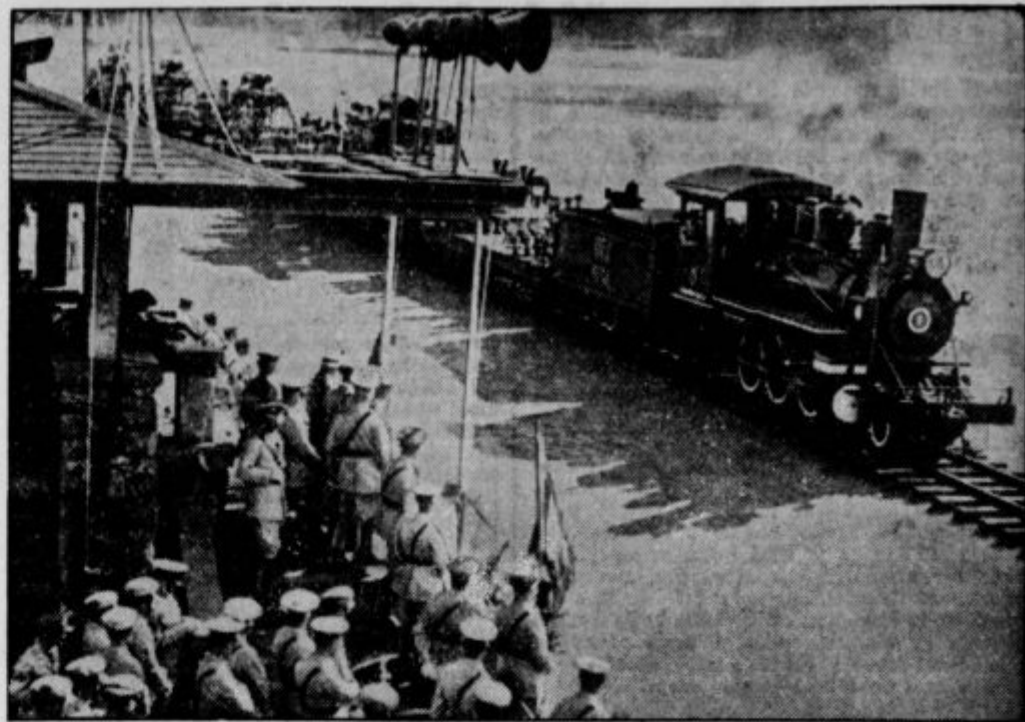
Cvetke iz ustav
Združenih držav

V teh dneh so objavili v Washingtonu tako zvani compendium ali izpopolnitev ustev posameznih držav USA za leto 1936. Znano je, da ima skoraj vsaka teh ameriških držav drugačne in posebne ustavne člene, iz katerih bi lahko sestavili zakladnico neumnosti.

Tako so v državi Oregon določili z ustavo, da spadajo zelene žabe med divjačino in so pod lovsko sezonsko zaščito kakor druge lovske živali.

V državi New York so z majhno večino izglasovali, da morajo biti vsi avtomobilski poborniki v državnih barvah, vsak šofer pa, ki ne bo imel v avtomobilu pepelnika, bo strogo kaznovan.

Tozadeven rekord pa je dosegla država Massachusetts z ustavno cvetko, v kateri določa za svojega guvernerja naslov »kralj«. Seveda je Wa-



Parada na železniških tračnicah. Poveljnik ameriške posadke na Havajskih otokih je nadziral veliko parado ameriških sil. V paradi so peljali tudi težke topove. Ker pa se topovi morejo prevažati le na železniških vozovih, so pač na kraju parade naredili malo železnico, da so mogli paradirati tudi orjaški topovi.

Tramvaj še ni zastarel

Po statistiki nemškega prometnega ministrstva navajamo dejstvo, da ima med prometnimi sredstvi v Nemčiji tramvaj še nadalje zelo važno vlogo. V berlinskem okraju so na primer l. 1936 prepeljali nad 3 milijarde potnikov in od tega odpade na tramvaj 71%, na pod in nadzemsko železnico 7%, na avtobuse 8% in na druge železnice 14%. Približno isto sliko kažejo tudi drugi okraj velikih mest, kar potrjuje mnenje, da tramvaj še dolgo ne bo zastarel med modernimi prometnimi sredstvi.

Od povsod

Samo matere morejo rešiti kak nared pogina. Ogrski kardinal primas Sredi je imel 15. avg. (praznik D. Marije) pred 50.000 romarji v Ostrogonu velik govor, v katerem je nastopil zoper novodobno plemensko norost in plemensko čistost, katero oznanja nemški narodni socializem. Kardinal je dejal: »S prisilnim vpeljavanjem tako zvane čistega plemenskega varstva ni mogoče rešiti nobenega naroda. Rasna čistost ali čista rasa je utopija, ker je ne najdete nikjer na svetu. Narod morejo rešiti le matere, katere otroke vzgajajo ter so zveste naukom Kristusovim.«

Ameriško mornariško letalo je padlo. V zalivu San Diego je veliko ameriško mornariško letalo, ki je imelo 8 moč posadke, padlo na tla, ker se je pokvaril motor. Stiri močje posadke so bili takoj mrtvi, trije so bili močno ranjeni, eden pa je menda odnesel zdravo kožo.

Wilkins na Severnem tečaju. Znani Wilkins, ki je že enkrat hotel v podmornici na Severni tečaj, je sedaj odletel v letalu proti Severnemu tečaju iskat pogrešane ruske letale. Kakor poročajo iz Aljaske, je Wilkins pretekli tork srečno preletel Severni tečaj.

Ponesrečeni cigani. Iz Steyra na nemškem Štajerskem poročajo, da je 24. t. m. zunaj mesta prenočevala ciganska rodovina Adlersburg. V torek zgodaj zjutraj se je dvignila in se odpeljala na svojih vozeh. Cesta je vodila čez most, pod katerim pa je divjal narastel potok. Most je bil 10 metrov dolg. Nekaj voz je prišlo na drugo stran brez nesreče, zadnji voz, na katerem sta se vozila cigan Jožef Adlersburg ter Ana Horvat in njeni 4 otroci, pa je zgrmel v vodo. Cigan in ciganka kakor tudi 3 otroci, stari 10 do 17 let, so se srečno rešili, pač pa je voda z vozom in konji vred odnesla 3 leta starega Karla Horvata. Z vozom in živino pa je voda odnesla seveda tudi vse imetje te dvojice.

Za vojskovanje je prevroč

Ze od nekdanj je znano, da mora vojščak, zlasti pa v vojni prenašati ne le dež, sneg in mraz, marveč tudi hudo vročino, kar je dostikrat še mnogo huje. Med svetovno vojno so morali vojaki prenašati toliko mraza in vročine, kakor bi si človek poprej nikdar ne bil mogel misliti. Vendar pa ima tudi vreme svoje meje, katerih ne more prekoriti niti najmočnejši vojak. Kadar nastopijo take vremenske razmere, takrat je konec vojskovanja, vsaj za toliko časa, dokler se vreme ne spremeni.

Nekaj takega se je pred kratkim zgodilo na madrideki fronti. Španski listi, kateri so zadnje čase prihli v evropske kraje, poročajo v vojnih poročilih, da vlada na bojišču neznosna vročina. Kdor je kdaj poleti potoval po Španskem ter je prišel v bližino Madrida, ta ve povedati, kakšna je španska poletna vročina. Samo spomniti se je treba na tisto strašno vročino, pa ga že po vsem životu oblije

shington proti tej točki ustave energično reagiral, češ da so USA vendarle še vedno republika.

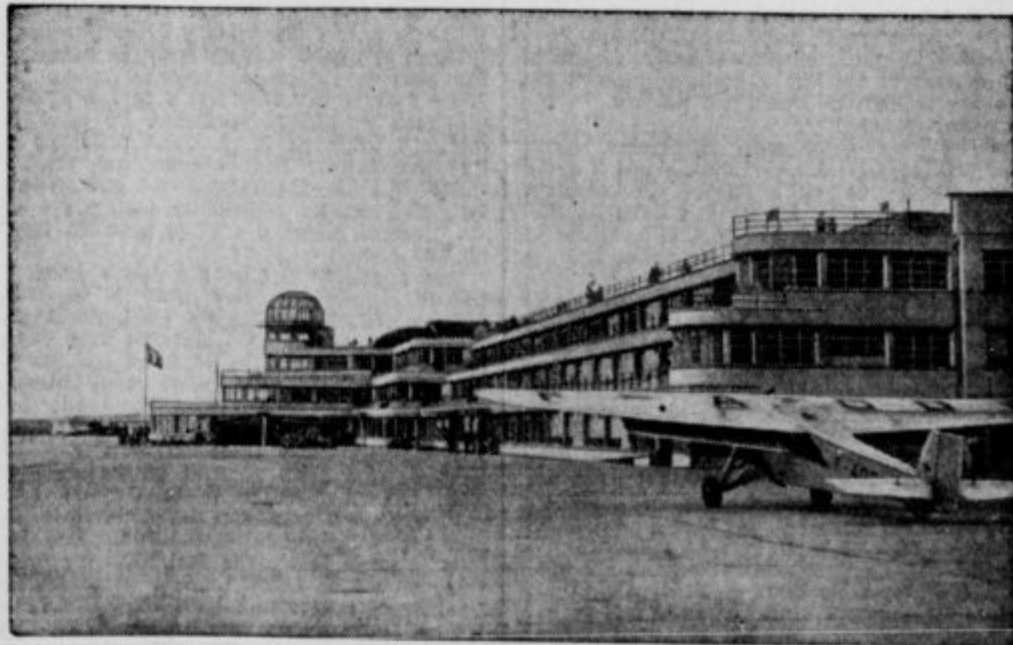
V Pennsylvaniji so že vedno določili, da mora imeti vsaka požarna bramba svojega kino-operaterja. On mora filmati vsak požar v »pedagoške« namene. Te filme bodo kazali predvsem v šolah za gasilce, pa tudi širši javnosti, da vzgojijo med ljudmi čut pazljivosti.

pot. Le pomislite, kaj pomeni 46 stopinj vročine v senci za bojujoče se vojake! Taka vročina pa je pretekle dni vladala na madrideki fronti, in eicer na bojišču okoli Brunete. V poročilu s fronte je bilo na kratko povedano: »V taki vročini je vojskovanje nemogoče!«

To si lahko mislimo, da je v taki vročini nemogoče vojskovati se, ker je na drugi strani znano, da v mirnem času vojaška poveljstva že prekinjejo vojaške manevre, če vročina doseže 30 ali 33 stopinj. Kadar je torej preveč vroče, takrat se na Španskem ne vojskujejo. Vojaki takrat mirno leže po šotorih ali kje drugje v senci, če jo seveda najdejo. Toda pravi reveži so takrat sanitetci, kateri se ne smejo zmeniti za vročino in solnčno pripeko, ampak morajo hiteti po bojnem polju ter pobirati ranjence prejšnjega dne ali pa spravljati v ambulance in bolnišnice obolele vojake. Poleg tega morajo sanitetci pokopavati mrličke, kateri so padli na bojnem polju, eicer mrlički v tej strašni vročini takoj prvi dan začno zastrupljati ozračje in je nevarnost kužnih bolezni silno velika. Kakor poročajo, so zadnje dni imeli zlasti sanitetci bele armade polne roke dela, ker so morali pokopati na tisoče rdečih vojakov, ki so padli pri obrambi Madrida na fronti pri Bruneti. Mrlički so začeli takoj tako silno smrdeti, da njihove bližine nihče več ni mogel prenašati.



Mussolini govori v Palermu svoj veliki govor.



Glavno poslopje novega velikega pariškega letališča Le Bourget.

Priprave za tabor v Slov. Krajinu

Valovi letošnjih naših slovenskih narodnih in prosvetnih taborov so zajeli vse Slovenijo prav do njenih najekrajnejših mej. Prosvetni tabor za Slovensko krajinu, ki bo v nedeljo, dne 5. septembra v Murški Soboti, bo pa v nizu letošnjih taborov, gotovo eden izmed najpomembnejših že z ozirom na posebno svojstvenost te krajine in tega prebivalstva. Bo pa to eden izmed največjih taborov, kolikor jih je bilo letos po slovenski zemlji, saj pričakujejo, da bo prišlo ta dan v Soboti nad deset tisoč udeležencev — domačinov.

Slovenska krajina se za ta dan prav vsa in z izredno vneto pripravlja. Kar nekam razgibalo se je vse to sicer tako mirno ljudstvo, zlasti še, ko se je kot nekaj radostnega razneslo po vsej krajini, da je obljubil svoj prihod na ta tabor voditelj slovenskega naroda g. dr. Korosec. Po vseh župnijah, po vaseh in društvi govori o taboru v Soboti. Domače Kleklove »Novine« že nekaj tednov sem poročajo stalno o taboru in o tem, kako se ljudstvo po vaseh in župnijah z navdušenjem in vneto pripravlja, da bo ta dan v Soboti čim lepši in veličastnejši.

Bo to slovenski prosvetni tabor, kakršnih je letos že toliko bilo po slovenski zemlji, pa kljub temu bo ta tabor še nekaj prav posebnega. Mi smo vajeni bolj strogo organiziranih nastopov, kjer sodelujejo strunne enice pod strogi vodstvi. Prekmurske prireditve so pa povsem nekaj drugega. Ob takih prireditvah vidimo nekam spontano sodelovanje prav vsega ljudstva in se društva in strunne organizirane enice skoraj izgubijo v ljudskem valu. So to prireditve tako rekoč vsega ljudstva, ne pa samo društev in korporacij, ki kake take nastope organizirajo.

Zato upamo, da se bo tega tabora udeležilo tudi mnogo prijateljev iz Slovenije. Prekmurcem samim bo to v izredno spodbudo in veselje, mi bomo pa v tej krajini in med tem ljudstvom videli marsikaj na prvi pogled novega, v resnici pa pristno in globoko res domačega in slovenskega.

Celje

c Sv. maša za planince in izletnike bo v nedeljo, dne 29. avgusta, ob 10. na Okrošlju poleg Frischhaufovega doma pod milim nebom.

c Vzoreni sejem hmelja, ki ga tudi letos priredi Hmeljarska zadruga v Zalcu, bo otvoril pokrovitelj ban dr. Marko Natlačen v nedeljo, dne 29. t. m. ob 8. zjutraj. Hmeljarje vabimo, da razstavijo svoj pridelek na združnem vzorčnem sejmu, da bodo lažje in bolje prodali. Vzorec mora vsebovati vsaj pol kilograma suhega hmelja. Vabimo jih pa tudi, da se polnoštevilno udeležijo svečane otvoritve vzorčnega sejma.

c Poškodbe zemljišč po vojaštvu. Štab 39. pešpolka nas je naprosil za sledečo objavo: Vse mešane prosimo, da se v slučaju kakšne škode na njihovem posestvu takoj na lice mesta obrnejo na oficirja, ki poveljuje skupini in da se skupno oceni, kolika je škoda in da se potem takoj prijavi pritožba in navede ime oficirja, ki je videl škodo. Na poznejše pritožbe se ne bo moglo ozirati.

c Vpisovanje v otroški vrtec pri šol. sestrah bo dne 1. in 2. septembra; 3. septembra se prične pouk.

c V celjski bolnišnici je umrl 25. avgusta Franc Lubej, 47-letni tovarniški delavec iz Kresnice pri Teharju. Prepeljan bo v Teharje in v petek pokopan na tamkajšnjem pokopališču. Naj v miru počiva!

c Delavski dom, ki ga je začela graditi mestna občina po trdki Nerad, je sedaj pod streho. Ta stavba je velika pridobitev za mesto Celje in bo v nji tudi nameščeno javno kopališče, ker dosevanje ne ustreza potrebam. Ker bo prihodnje leto začel graditi poleg tega doma tudi Okrožni urad za zavarovanje delavcev pač, bo to na Vrazovem trgu tri krasne palače. Tudi v centru mesta je Celje letos precej pridobilo. Mnogo hišnih posestnikov si je dalo svoje hiše prenoviti, trdka Strmečki pa razširja svojo trgovino tudi na bivšo Karbeutovo hišo.

c Kino Metropoli. Danes zadnjikrat najveselejša opereta »Pri belom konjčku«.

Šahovski turnir v Skoplju

Skoplje, 22. avgusta.

Letošnji nacionalni amaterski turnir Jugoslovanske šahovske zveze za naslov mojstra, ki je štirinajsti po redu, prireja skopljanski šahovski klub, ki je turnir vključil v okvir prireditve ob priliki proslave petindvajsetletnice zmagovitih srbskih bojev proti Turkom leta 1912, v katerih najvažnejša bitka ni bila daleč od Skoplja. Za turnir se je prijavilo 29 amaterjev, od katerih je bilo 16 sprejetih, med njimi tudi slovenski amaterji Lešnik, Preinfalk in Sorli. Pri žrebanju, ki je bilo 14. avgusta pri otvoritvi turnirja, je bil določen naslednji številični red: 1. A. Jonke iz Karlova, 2. J. Sorli iz Rupe pri Kranju, 3. inž. G. Poljakov iz Skoplja, 4. I. Busek iz Beograda, 5. I. Jerman iz Zagreba, 6. J. Hedži iz Skoplja, 7. I. Lešnik iz Maribora, 8. D. Schwab iz Novega Sada, 9. P. Bidič iz Skoplja, 10. D. Prokopčević iz Zemuna, 11. V. Popović iz Beograda, 12. B. Martinič iz Osijeka, 13. R. Savič iz Beograda, 14. M. Filović iz Skoplja, 15. P. Carev iz Sombora, 16. A. Preinfalk iz Ljubljane. Za najresnejša konkurenta za prvo mesto sta veljala v začetku poleg Preinfalka in Sorlija še prvak Skoplja inž. Poljakov in prvak Beograda Popović. Tok prve polovice turnirja je pa pozneje pokazal, da Poljakov ni v formi in da tudi Sorli igra zelo nesigurno. Poljakov je handicapan z organizacijo turnirja in zaradi službe, Sorli pa je prišel na turnir od vseh udeležencev najslabše pripravljen, ker se je šele pred kratkim vrnil od vojakov in več kot eno leto ni igral nobene resne partije. V dobri formi sta samo Preinfalk in Popović, od katerih ima najlepše izgleda Preinfalk, ki igra zelo dobro in je tudi v teoriji tako podkovan, da za njim zaostaja tudi marsikaj mojster. Popović igra tudi zelo dobro, samo nekoliko prepassivno. Od ostalih imajo izgleda na nagrado predvsem Lešnik, Busek in Jerman, dočim je Savič v prvi polovici turnirja mnogo izgubil in se mu prav lahko zgodi, da bo ostal brez nagrade, katerih je samo osem. Rezultati prvih sedmih kol so bili naslednji: v prvem kolu: Sorli : Carev 1:0, Preinfalk : Jonke 1:0, Lešnik : Prokopčević 1:0, Popović : Hedži 1:0, Jerman : Martinič 1:0, Schwab : Bidič 1:0, Busek : Savič 1:0. Sorli je proti Carevu prišel v otvoritvi v prednost, ki jo je z energično igro povečal in zmagal v končnici. Preinfalk je kot črni zelo lepo žrtvoval figuro in Jonkeja premagal v izvrstno izpeljani končnici. Lešnik je premagal Prokopčevića z močnim napadom. — Drugo kolo: Sorli : Jonke 1:0, Preinfalk : Bidič 1:0, Carev : Poljakov 1:0, Popović : Lešnik 1:0, Martinič : Hedži 1:0, Prokopčević : Schwab 1:0, Jerman : Savič 1:0. Sorli se je le s težavo ubranil remija z Jon-

Jesenice

Neroden dogodek ob priliki sprejema izseljenecv na Jesenicah je tu še zmerom živo obravnavan. Nihče ne more verjeti, da Krekova godba, ki tu na meji sprejema dole goste že nad 30 let in da duhovni svetnik, ki pozdravlja dole goste ob vstopu v Jugoslavijo že 18 let, topot niso smeli do rojakov, da bi jim izročili prvi pozdrav domovine. Po tukajšnjem mnenju je to blamažo domovine pred rojaki zagrešil takratni dežurni uradnik carine g. Živančević.

Mački iz Hrvaške. Jeseničanom je nekdo priredil zabavo. Iz rudnikov v Vojniču dovažajo Jesenice rudo za železarno. Na te tovarne vagonne je nekdo ali iz nagajivosti ali kaj vrgel celo vrečo mačk, ki so se potem vozile proti Jesenicam. Pri razkladanju rude so delavci našli te mačke. Vedri delavci so to nazvali širjenje mačkovega pokreta v Slovenijo.

Zadnji izlet kinarjev bo izlet elitnih obratov, kakor se nazivajo elektrotehniki, mehaniki, tesarji, mizarji in drugi profesionisti. Izlet bo prirejen k Savskim jamam in bo najbolje organiziran. Naročene so že tri godbe. Zaključek izleta bo oznanjen z umetnim ognjem ob vzhodu Golice.

Rečica ob Savinji

Posestna sprememba. Gospa Ana Fürst, posestnica v trgu Rečica, je prodala svoje drugo posestvo na Prihojvi gospodu Turku Antonu, p. Blazunu s Poljan.

Poprava šolskega poslopja. Ker je šolska zgradba na Rečici že stara, se je bilo bati, da bi se vdrl strop v dveh razredih. Zato so se med počitnicami razredil temeljito popravili. Zgradil se je za šolo tudi vodnjak, ki ga dosedaj šola ni imela.

Odhod otrok počitniške kolonije. Zadnje soboto je zapustila naš kraj druga skupina otrok, ki jih je na letovanje poslala Bratovska skladišna cinkarne v Celju. Otroci so se prav dobro počutili in so vsi pridobili na teži. Cinkarna namerava tudi prihodnje leto poslati v naš kraj otroke delavcev na letovanje. Saj je kraj kot nalašč ustvarjen za letovanje otrok. Podnebje je zdravo, v bližini mnogo gozdov ter ugodna prilika za kopanje v bistri in topli Savinji.

Za tovarne avtomobile in avtobuse



Na vseh cestah, pod velikimi tovori, po soncu in dežju, vzemite gume »CONTINENTAL« z novim profilom, ker je v njej vgrajena kot novost zaščita zoper prekomerno segretje. Zato so te gume bolj trpežne in ceneje vozijo.

Zastopstvo za Ljubljano:

GOREC d. z o. z., Ljubljana
Turševa cesta 1.

Continental

Sport

Dve jugoslovanski reprezentanci brez izbirnih tekem

V našem plavalnem sportu je nastal v zadnjem času spor med zvezo na eni ter med vodilnimi plavalnimi klubi v državi, na drugi strani radi dogodkov, o katerih je naš list že poročal. Sedaj se je sicer — vsaj kakor izgleda — polegla in zveza je pozvala vse najbolje plavalce in plavalke v Dubrovnik, kjer nastopijo proti češkoslovaški reprezentanci, ki je že odpotovala iz Prage.

Naš tim bo tako-le sestavljen:
Plavalci za 100 m prosto Vilfan (Ilirija), Ciganović (Jug, Dubrovnik), za 400 m prosto Defilipis (ZPK Zagreb), Žižek (Jug), štafeta 4x200 m prosto Defilipis, Vilfan, Ciganović in inž. Gazzari (Jadran, Split), za 100 m hrbtno Vilfan in inž. Gazzari, za 200 m hrbtno Cerer (Ilirija) in Laškarin (Maraton, Zagreb) ali Grkinič (Viktoria, Sušak), štafeta 3x100 m mešano inž. Gazzari-Cerer-Vilfan, za skoke Zihel in Kordelič (oba Ilirija).

Plavalke za 100 m prosto Beara in Petrošič (oba Jadran), za 400 m prosto Roje (Jadran) in Jazbec (Jug), za štafeto 4x100 m prosto Beara, Petrošič, Sidar (Jadran) in Dragič (ZPK), za 100 m prsno Werner (Ilirija) in Orlić (Jug), za 100 m

hrbno Bartulović (Jug) in Beara (Jadran), za štafeto 3x100 m mešano Bartulović-Werner-Beara.

Letotako je bila objavljena lista naših lahkoatletov za balkanijado v Bukarešti, ki bodo tam zastopala našo lahkoatletiko, če dobi zveza pravočasno potrebno podporo. Ti-le atleti nas bodo zastopali:

Tek na 100 m: Bauer in Katalinič (Kling); skok v daljavo: Kalaj, Buratović; tek na 800 m: Dvoršek, Gabršek; kopje: Makušič, Miloš; tek na 200 m: Bauer, Stefanović (Kling); tek na 400 m: zapreke: Hanžeković, Eberlich (Buratović); 400 m: Pleteršek, Stefanović (Baušček); tek na 100 m čez čez zapreke: Skušek, Pleteršek (Baušček); disk: Klevt, Manojlovič; tek 1500 m: Boršek, Kolnik; ako kv višino: Marek, Žgur; tek na 5000 m: Krevs, Bručan (Srakar); kladivo: Stepišnik, Kojič; ekok ob palici: Bakov, Lenart; suvanje krogle: Kovačević, Vučetič; troskok: Mikič, Jovičević; disk — grški stil: Klevt, Kovačević; tek na 10.000 m: Krevs, Bručan (Srakar); štafeta 4x100 m: Bauer, Katalinič, Ling, Stefanović; štafeta 4x400 m: Pleteršek, Skušek, Despot, Stefanović (Baušček).

Zanimive plavalne tekme na Iliriji

V petek zvečer ob pol 9 bo na kopališču SK Ilirije zanimiva plavalna tekma med absolventi vzgojnega vadiateljskega tečaja in med plavalci in plavalkami Ilirije. Ker so v moštvo tečajnikov poznani jugoslov. plavalci, zato obeta biti to tekmovaljevo še prav posebno zanimivo. Imena: Gazzari, Senjanović, Petrone, Napolič in drugi nam jamčijo za dober uspeh.

Tekmovanje obsega naslednje točke:
200 m prosto, moški; 100 m prosto, ženske; 100 m prsno, moški; skoki; 100 m hrbtno, ženske; štafeta 4x50 m; 50 m prosto, juniorke; 100 m hrbtno, moški; 100 m prosto, moški; waterpolo.

Pokalni brzoturnir SK Korotana

V nedeljo, 29. t. m. bo na novem športnem igrišču SK Korotana prva javna prireditev: pokalni brzoturnir. Sodelovala bodo moštva štirih ljubljanskih klubov: Grafike, Ljubljane, Jadrana in Korotana. Da bo vsa prireditve zanimiva in nogomet lep, jamči neposredna bližina jessenskega prvenstva. Saj bodo klubi — razen Ljubljane — nastopili predvidoma v istih postavah kot za prvenstvo. Začetek brzoturnirja bo ob 15.

Propozicije

za jessenske konjske dirke kola jahačev in vozačev v Ljutomeru v nedeljo, dne 5. septembra 1937 (v slučaju slabega vremena na prizn. dne 8. septembra 1937) ob 14 na dirkališču Cven pri Ljutomeru.

I. Dirka »Sreza Ljutomerca«.

Enovprečna dirka za 3 do 12 letne konje, vzgojene v Jugoslaviji, ki se niso pridirkali din 600. Proga: 2.100 metrov. Popusti: konjem kmetske reje 30 metrov, 3 letnim 30 metrov, meiden 30 metrov. Dodatki: za vsakih din 200 — 30 metrov. Vloga: din 30. Nagrade: din 1.200 (600, 300, 200, 100).

II. Dirka »Zadruga za vrezje krebete«.

Enovprečna dirka za 2 letne konje, vzgojene v Ljutomeru okraj. Proga: 1.400 metrov. Popusti: meiden 40 metrov. Vloga: din 20. Nagrade: din 1000 (500, 250, 150, 100).

III. Dirka »Dravske banovine«.

Enovprečna dirka za 3 do 12 letne konje, vzgojene v Jugoslaviji, ki se že pridirkali več kakor din 600 Proga: 2.200 metrov. Popusti: konjem kmetske reje 30 metrov, 3 letnim 30 metrov. Dodatki: za vsakih din 600 — 30 metrov, maksimalni dodatek 220 metrov. Vloga: din 20. Nagrade: din 1.400 (700, 350, 250, 100).

IV. a. Galopna oficirska dirka.

Proga: 1.600 metrov. Vloga: din 20. Nagrade: din 700, (400, 200, 100).

IV. b. Eventuelna spominska dirka »Joško Rajhar«.

Enovprečna vožnja za 3 do 12 letne konje, vzgojene v Jugoslaviji, ki so ta dan že dirkali, pa niso dosegli več kot din 100 nagrade. Handikap. Proga: 2.100 metrov. Vloga: din 20. Nagrade: din 700, (400, 200, 100).

V. Spominska dirka epl. Rosmanita«.

Dvevprečna dirka za 3 do 12 letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga: 2.500 metrov. Popusti: 3 letnim konjem 30 metrov. Dodatki: za vsakih din 500 30 metrov, maksimalni dodatek 260 metrov. Vloga: za vsakega konja din 10 in za vsako vprego din 20. Kdor ne starta, temu se vrne din 20. Nagrade: din 1.700 (800, 400, 200, 100).

Splošne določbe.

Dirke se vsrijo po določilih kasnejših dirkalnih pravil. Vodstvo dirke ima pravico, dirko po prijavnem zaključku odpovedati, odnemo prekiniti. Razpisane nagrade niso obvezne. Po 5 odstotkov se lahko plača s hranilno vlogo. Višina dodatkov se nanaša samo na

zneske, pridirkane pred začetkom meetinga. Nagrade pri enovprečnih dirkah meetinga se ne vpoštevajo pri dvovprečnih dirkah in obratno.

Konje je prijaviti samo dne 29. avgusta t. l. od 9. do 11 pri blaginiku gosp. Žitku Franju v Ljutomeru in plačati prijavnino in start. Vozaki, ki ne plačajo prijavnine, se ne bodo vpisali v spored.

Vozačem, ki niso pomagali pri gradnji nove dirkalne proge, se odtegne 3/4 od nagrad za uporabo dirkališča.

Na dan dirk se bo vrnil pregled konj ob 14. Za konje, ki se niso startali, se morajo predložiti dokumenti. Triletni konji smejo ta dan trikrat startati.

Vsak vozač, ki se s svojim konjem udeležil dirk, mora imeti vozovnico izdano od centrale. To izkaznico morajo vozači še pred začetkom dirke zahtevati pri dirkalnem vodstvu.

Ob priliki prijave se mora v prijavnica brezpen gojno navesti barva dresov. Vsi vozači morajo imeti drese.

Pri dvovprečnih dirkah se smejo rabiti samo vozovi s 4 sedeži. Ako se vozi v oddelkih, se razdelijo dobitki po doseženih časih.

Za leto se smatra oni, ki se peša s poljedelstvom in je to njegov glavni poklic. V vsaki dirki morajo startati najmanj trije vozači oziroma jahači. Ako ne starta več konj, kakor je nagrad, se ne izplača zadnja nagrada. Pred vsako dirko se vsi vozači z zbirališča odpravijo skupno na progo ter vozijo vsaj enkrat v trambu mimo tribuna. Po vožnji mora prvi vozač voziti mimo tribune in se dati fotografirati. Zakasnitev na startu se bo strogo kaznovalo. Vsako nezgodo treba takoj javiti starterju. Društvo ne prevzame odgovornosti za kakršnokoli nezgodo, ki jo povzroči vozač (jahač) s svojim konjem ali vozom. Glede vseh in starta velja določila centrale v kolodarja šte. 16 — 18.

Zunanji vozači dobe kave in hrano po normalnih cenah na Mof. — Odbor.

Razpis

tekem v odbojki in namiznem tenisu, ki jih priredi SK Planina v soboto in nedeljo, dne 28. in 29. avgusta t. l. na Stadionu.

SPLOŠNA DOLOČILA

1. Tekmujejo samo moški člani SK Planina in moški drugih povabljenih klubov in društev. Znači se vabijo lanski tekmovalci, da se tudi letos udeležijo tekem.

2. Turnir se igra po izločilnem (cup) sistemu, t. j. da premagane izpade od nadaljnje tekmovalnje.

3. Premaganece igrajo med seboj istokolo po izločilnem (cup) sistemu v tolačilnem turnirju.

4. Zmagovalci posrednih skupin igrajo dalje, dokler ne ostanejo za končno borbo in prvo ter drugo mesto le še dve moštvi, odnosno posameznika.

5. Zmagovalno moštvo v glavnem kakor v tolačilnem turnirju v odbojki prejme prehodni pokal; zmagovalno moštvo kakor tudi zmagovalec posameznik v glavnem turnirju namiznega tenisa prejme prehodno darilo, dočim prejme zmagovalno moštvo kakor zmagovalec posameznik v tolačilnem turnirju namiznega tenisa priznanico.

6. Prijavnina za moštvo (odbojka in namizni tenis) znaša din 5, za posameznika v ping-pongu din 2, in jo je poslati ali osebno karoti obenu s prijavnico do 12. ure popoldne v soboto, dne 28. avgusta t. l. tajniku kluba g. Janezu Andoljšku, Vzajemna posojilnica, Miklošičeva cesta.

7. Turnir v odbojki in namiznem tenisu se prične v soboto 28. t. m. ob 15. popoldne in se nadaljuje v nedeljo, 29. t. m. ob 9. dopoldne.

8. Igra se v obeh igrah (odbojka in namizni tenis) po mednarodnih pravilih.

POSEBNA DOLOČILA

a) Odbojka.

V odbojki igrajo samo moštva neglede na starost tekmovalcev. Vsak klub ali društvo lahko postavi poljubno število moštvo. Nasprotnike določa žreb.

b) Namizni tenis.

V tej igri igrajo moštva (po 2 tekmovalce od vsakega moštva) ter posamezniki neglede na starost igralcev. Vsak klub lahko postavi poljubno število moštvo in posameznikov. Nasprotnike določa prijavitelj, o končnih štirih tekmovalcih tako pri moštvi, kakor pri posameznikih, pa določa žreb, kako si bodo stali nasproti.

Tripresna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedel.

Pripravil je k ognju še drugi lonec in skuhal kavo. Ko je bilo vse pripravljeno za večerjo, je Jožek potegnil na sredjo kočo zaboj, Nande pa je žgance vrel v veliko skledo, nalil vsakemu skodelico dišeče kave — pojedina se je začela.

»M-m, kako so dobri!« je tovariša kuharja pohvalil Jožek in kot za stavo šklopotal z žlico po skledi. »Kdo pa te je naučil kuhati?«

»Kar sam sem se naučil,« se je pobahal Nande. »Pa še koliko drugih reči znam!«

Opici sta gledali, kako dečka jesta in nič kaj všeč jima ni bilo, da se njiju nihče ne spomni. Le kje sta se frkolina odlike učila? si je menda mislila najmlajša opica in pocukala Jožka za rokav, kakor bi hotela reči: »Tak daj no še nama malo!«



»Le počakaj,« je rekel Jožek in jo prijazno pogladil po glavi, »saj prideš tudi ti na vrsto!«

Ko sta se najedla, je Jožek vsul ostanek žganecv kar na tla — in opici sta veselo planili tja in pospravili žgance s tal, kot bi mignil.

»Zdaj pa spat!« je rekel Nande in vstal.

»Kam pa?« je vprašal Jožek in se ozrl po koči. »Na trdih tleh vendar ne bomo spali!«

»Poglejmo, nemara je zgoraj kaj slame,« je predlagal Nande.

Odšla sta ven in Nande je splezal po lestvi do odprtine, ki je vodila v podstrešje. Tipal je z rokami po tleh in res otipal velik kup slame. Poklical je Jožka in kmalu so vsi štirje sladko zasпали.

Medtem pa, ko sta dečka z opicami spala na podstrešju in sanjala o Bogu in čem, so se odnekod prigužali trije možje, oboroženi s samokresi in noži. Iz vsega njihovega govorjenja in vedenja je bilo videti, da so na vso moč dobre volje. Objemali so se, peli s hreščecimi glasovi, vmes pa se pridušili in preklinjali, da se je kar kadilo.

Odprli so vrata in stopili v kočo. V svoji razigranosti in pijanosti niti opazili niso, da je medtem nekdo obiskal njihovo bivališče. Posedli so okoli ognjišča, privlekli iz skritega kota pletenko in si natočili rujnega vinca v kozarce. Trčili so, nagnili kozarce in v dušku izpili.

»To je pijavica, da bi jo človek še po smrti pil!« je vzklilni bradač s samokresom za pasom.

»Vincek kot cekinček!« je pritrdil drugi.

»Danes smo imeli bogat plen — kar privoščimo si ga!« se je zadovoljno zarežal tretji dedec s ščetinastimi brki pod nosom in pisano ruto okoli vratu. In je spet napolnil prazne kozarce.

Radio

Belgrajska kratkovalovna postaja oddaja 26. avgusta iz Dobruze: 13.45 Predavanje v srbskohrvatskem jeziku, ob 20 v francoskem, ob 20.15 v italijanskem, ob 21.30 v nemškem, ob 22.45 do 23.30 glasbena reportaža (pevske in koncertni programi).

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 26. avgusta: 10 Otvoritev II. vseslov. pedološkega kongresa — 12 Godbe na pihala (pišče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Radijski orkester — 14 Vreme, borza — 15 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 15.30 Nac. ura: Sport in žena (ga. Milica Šepan) — 16 Stari biseri vesele glasbe (ork. pišče) — 16.30 Zgodovinsko ozadje slov. nar. pesmi, II. predavanje (g. dr. Ivan Grafenauer) — 16.50 Pesmice ljubavne, pesmice zabavne (Jožek in Ježek) — 21 Prenos slavnostnega koncerta ob priliki otvoritve II. vseslovanskega pedološkega kongresa — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Rad. orkester.

Dragi programi

Cetrtek, 26. avgusta: Belgrad-Zagreb: 20 Opera glasba — 21 Narodne pesmi — Dunaj: 19.25 Pester večer — 20.25 Nove dunajske peskovke — 21.20 Debussyjev večer — 22.20 Plesna glasba — Budimpešta: 19.30 Prijubljene arije — 21.30 Lisztove skladbe — 22.05 Salonski orkester — 23.15 Jazz — Trst-Milan: 17.15 Vokalni koncert — 21 Opera — Rim-Rot: 21 Igra — 22.15 Komorna glasba — Praga: 19.30 Igra — 21.30 Pester program — Varšava: 20 Laha glasba — 20 Vokalni koncert — 22.30 Čajkovskega skladbe

Agnes Günther:

74

Dušica - Rožmarinja

»Najprej v Rim, da tam vse pospravim. Potem pa nemudoma v Thorstein. Zelen bi imeti šest rok in dve glavi. Zelen Rožmarinja itak poznam in odselej hočem delati le zanj.«

»Harro, pa dobro opravi pri Rožmarinji!«

Preden odide Harro s svojim pripravljanim šopkom cvetic, se še v naglici pogleda v ogledalo. Nekoliko srebrnih las ob sencih ga ne vznemirja posebej! — Nato stane do stopnicah in nikdar, odkar je v svojem dvaindvajsetem letu izgubil očeta in mater, se ni počutil tako mladega kot prav danes.

Rožmarinja ga je srečala že pri palmovih drevcih. Njena licea so bila nežnorožca. Brž ga nagovorila: »Ti sam — brez papana in mame?«

»Knežinje še nisem videl. Ta se bo morala šele spoprijazniti z menoj, to je v zvezi z mojim novim dostojanstvom. Jaz pa sem s teboj zajtrkovati.«

Njenih lepo oblikovanih ustnic se Harro ni dotaknil. — Rožmarinja pa igra znova vlogo gospodinjice ter mu pripravlja čaj kot nekaj. Tudi njegove cvetlice je ljubezno oskrbel. Oba sta nekam svečano preobrazena. Eden si ne upa prav pogledati drugega iz strahu, da bi njuna čustva ne prekipela. Dostojanstveno in mirno se pogovarjata o preteklosti. Njun sedanost je pokriva rahel jutranji dih in prihodnost jima je objubljena dežela. Vse se jima dozdeva tako neverjetno. — Je li mogoče, da se izpolnjujejo njune najdražje sanje? — Vse je toli neverjetno! Njuni duši se potapljata v blaženosti. Saj sta doslej poznali le srčno bol!

Po zajtrku stopita Harro in Rožmarinja na verando ter zreta ven v mlado jutro. Lahen jutranji veterček se igra s palmovim listjem in ekot to se svetlika diven sinji odsvit, sličen sinjini neba —

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovnjaki oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglesi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonoska 3 mm visoka pefitna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mesarski pomočnik

temeljito prakso, star 25 let, išče zaposlitve. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.476. (a)

Vajenci

Učenca

z meščansko šolo, zdravca, krepkega, sprejemem. Vsa oskrba v hiši. Trgovina Milan Kravanja. Cerknica. (v)

Službodobe

Čevljarskega pomočnika

potrebujem takoj za stalno. Zupan Anton, Kralja Petra cesta 12, Jesenice.

Soobarico

za stalno zaposlitev k boljši rodbini, sprejemem. Pogoj šivanje in likanje. Pojasnila: Aloma Company d. z. o. z. Ljubljana Aleksandrova cesta 2-I.

Tekstilca

pomočnika obratovodje, s prakso, sprejemem. Pogoj jugoslov. državljanstvo. — Ponudbe s prepišal spričeval na Tekstilno tovarno Beer, Hribernik & Comp., št. Vid nad Ljubljano. (b)

Kupimo

Veliko sobno palmo

kupim. Ponudbo z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Palma«, št. 13.495. (k)

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

TEL. 21-24 MATICA

Mala, a vendar najpopularnejša filmska umetnica Shirley Temple v filmu

Zlati kodrčki

nemški dialog.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

TEL. 27-30 SLOGA

Poslednja ljubezen Ivana Straussa — kralja valček — v filmu

Nesmrtne melodije

Komorni pevec Alfred Jerger, Lizzi Holtschuh, Leo Slezak

Predstave v Slogi ob 19.15 in 21.15 uri

Prodamo

Novosti

perila, obleke, pumparice itd nudi ceneno Presker, Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Železne postelje

po naročilu, posteljne mreže iz pocinkane in pobakrene žice, ter vrtno zložljive železne stole dobite najceneje pri: Strgulce Pavel, Gospodarska cesta 13, Ljubljana. (l)

Šolske torbice, nahrbtnike

v veliki izbiri, priporoča IVAN KRAVOS Maribor, Aleksandrova 13

Kislo zelje

novi, prvovrstni, v sodčkih, dobavlja po naročilu Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodoljevo, Povsetova 10, telefon 25-91. (l)

Zavesa za okna

posteljna pregrinjala, blago za preobleke pohištva z največjo izbiro in zelo poceni nudi nova trgovina Gorčičar, Sv. Petra cesta 30. (l)

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1

Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista. Izvršujejo vsi upravni posli in dajejo pojasnila, ki spadajo v delokrog upravnishva lista.

Suhe gobe

kupujemo stalno vsako množino.

Marko Jungwirth, Praga XII.

Londyńska 18 — Telefon 281-74

Brzojavni naslov: JUNGMARK Praha.

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10, tel. 37-52.

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA

MARIBOR

Aleksandrova ulica št. 40 vnovčuje

HRANILNE VLOGE

bank in hranilnic, kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje

vnovčim

najkulantneje po najvišji ceni

takoj v gotovini

AL. PLANINSEK, LJUB-LJANA, Beethovnova ulica 14, telefon 25-10.

Obrt

Gumbe, plise, entel, ažur predtisk in monograme hitro izvrši Matek & Miške, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. (t)

Posredstva

Sedemstanovajska hiša

na Glincah blizu tramvaj, z donosom 1000 din mesečno, z nekaj preveč, napredaj sa din 56.000.—. Hipoteka Mestne 36.000 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.496. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno naobrazen posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, komplesov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vili. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Stanovanja

Enosobno stanovanje oddam. Izanska cesta 24.

Dunajski sejem

5.—11. septembra 1937

Tehnični in poljedelski sejem do 12. septembra

Veliki srednjeevropski sejem

Razstavljalci iz 20 držav

Nakupovalci iz 72 dežel

Brez potnega vizuma! S sejsko izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo. Ogrski prehodni vizum se dobi s sejsko izkaznico na meji. Znatno znižana vozna na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju ter v zračnem prometu.

Pojasnili vseh vrst kakor tudi sejske izkaznice (po Din 50—) se dobe pri

Wiener Messe A. G. Dunaj VII in pri častnih zastopstvih in Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Tyrševa cesta 31.

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Putnik) Tyrševa cesta 1.

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Putnik), podružnica hotel Miklič nasproti glavnega kolodvora.

Tujsko-prometna zveza »Putnik« Maribor, Celje, Gornja Radgona, št. 11, Dravograd in Maribor glavni kolodvor.

Veliko industrijsko podjetje

išče

učitelja-pedagoga

za vzgojo mladih ljudi, ki je več v telovadbi ter razume novinarstvo. — Pismene ponudbe poslati pod šifro »Pedagog« na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica št. 9.

Trbovlje

Na drž. ljudski šoli v Trbovljah bo naknadno vpisovanje v I. razred 1. septembra od 8 do 12. Otvoritev služba boja bo 2. septembra ob 8. Šolska mladina se zbere ob pol 8 pred šolskim poslopjem. Redni šolski pouk se začne 3. septembra.

Ptuj

Nova arheološka izkopavanja. V našem mestu se mudita priznana arheologa prof. Abramšč iz Splita in dr. Balduin Saria, univ. profesor iz Ljubljane. Prof. Abramšč vodi arheološka izkopavanja na minoritskih njivah, dr. Saria pa na »Panoramskem hribu. O rezultatih izkopavanja bomo še poročali.

Metlika

Učiteljica g. Berta Uršičeva, ki so jo tako radi imeli tukaj, nas zapuša in odhaja na svoje novo službeno mesto v Hrušico pri Ljubljani. Pogrešali jo bomo, zlasti njeno točnost, vestnost, katoliško zavednost in pred vsem red in disciplino v šoli. Upamo, da se bo rada spominjala na majhen košček revne slovenske zemlje med Kolpo in Gorjanci in kdaj prišla še nazaj nas kaj pogledat. Veliko uspeha ji želimo na njeni nadaljnji vzgojni poti.

Metliška elektrika je poglavje zase. Zdaj, ko se bliža jesen in ko bodo z njo prišle dolge zimske noči, bomo pošteno čutili na svojih števcih. Hvala Bogu, da jo imamo, vendar pa upamo, da bo tudi od seveva prišla ponudba in da nam bo tedaj konkurenca dobrodošla. Čudimo se, da gospoda onstran Kolpe nima za vse odjemalce enake cene, saj vendar nismo tako silno oddaljeni! Morda pa le drži že kar vpeljani rek: »Svoji k svojim« ozir. svoji svojim.

Kalilec nočnega miru prosimo, da bi malo bolj prizanašali v bodoče našim živcem in vsaj približno držali policijsko uro. Če je nekaj ur čez uro še gre, ne pa vse do jutra svetlečac. Dolgo ne bomo prosili, ampak se obrnili na merodajna mesta in prijeli direktno in indirektno krivce.

rem tega priznati, česar nisem zagrešila. Toda mama je že imela vzrok, biti z menoj nezadovoljna. O, mama, hudo sem radi tega trpela!

»Prosim te, Sario, dovolj je tega!« Te besede je vzklil knez s tako odločnim in obenem drhtečim glasom, da je kneginja brž umolknila in le ekomignila z rameni.

S tem so to zadevo izročili pozabljenju, kar je kneza zelo pomirilo. Ta seveda ni slutil, da jo bodo še enkrat siloma izkopali. — Popoldne ju je pustil celo sami, dočim je on sam odgovarjal na dospela pisma. Važnega včerajšnjega dogodka ni nihče več omenil.

Kneginja je počivala v spletenem naslonjaču Rožmarinje. Videlo se ji je, da je zares potrebna pariškega sredstva proti gubam. Berlinska zima s svojimi šumnimi zabavami jo je zelo utrudila. Kdor preveč teka za zabavami ter se jim s preveliko vnamo vdaja, se bolj utruji, kot bi opravljal najtežavnejša dela. — Kar začne kneginja tožiti:

»Berlin mi je že presedal. Tvoj oče je preveč ekskluziven in sam zase, kar nikakor ni moderno. Posledica je bila, da smo se shajali vedno le z istimi ljudmi. Ako tudi smo v Braunecku veliki gospodje, v Berlinu smo ničle. Veak ameriški železniški delničar nas poseka. Da bi videla, kako ti žive! Jaz nimam niti avtomobila in si moram pomagati s konji, katerim pa moram večno prizanašati. — Če pomislim, koliko požro ti stari začarani gradovi tvojega očeta! Prebivati moremo zmerom vedar le v enem. V Weitersbergu poka vsak stol, brž ko sedem nanj in v stenskih preproh prebivajo molji. Hotela sem jih vzeti s seboj v Berlin, ker so pisali časopisi, da imajo danes izredno vrednost. Toda ne! — V Weitersbergu morajo ostati!«

»Ljuba mama, so pač tam najbolj na svojem mestu, ker so jih stikali za tamošnje stene.«

»No, saj vem, da ti v vseh zadevah držiš z očetom! Morda bosta vidva tam prebivala?«